БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 243 (6676)
НОЯБРИИН 21 СУББОТО 1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Колхозой партийна организациин секретарь

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүд, тэрээнэй һүүлээр худөө ажахын асуудалаар Парти ба Правительствын гаргаһан тогтоолнууд социалистическэ худөө ажахын улам хүсэтэйгөөр һалбаран бадарха үргэн харгы зам заажа үгөө. Худөө ажахын хүсэтэ ехэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө советскэ арадай героическа тэмсэлые алдарта Коммунистическэ парти эмхидхэн ударидана.

КПСС-эй үндэһэ һууринь партийна эхин организацинууд юм гэжэ партиин Устав дотор хэлэгдэнэ. Партийна эхин организацинууд хадаа жиирэй коммунистнуудта, үргэн ниитэ зондо тон дүтэ байжа, советскэ хүнүүдэй үдэр бүриин ажал хүдэлмэриие элдэб шатануудаар дамжуулалтагүйгөөр сэхэ хүтэлбэрилдэг байна. Колхозой партийна эхин организацие абаад үзэхэдэ, тэрэ хадаа колхоз доторхи ажал хэрэгые эмхидхэхэ ба бүтээхэдэ халуун эдэбхитэйгээр сэхэ хабаададаг, тэдэ ажал хэрэгые хинадаг ба залан ударидадаг байха юм.

Худөө ажахын урдахи айхабтар ехэ ба харюусалгатай зорилгонуудые дүүргэхын тула партийна хүдэлмэриие шэнэ, дээдэ хэмжээндэ табиха шухала. Худөөдэхи колхозууд ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай, тэдээнэй хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэриие һайжаруулха тухайда КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол дотор иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай партийна организацинуудые бэхижүүлгэ, худөө ажахые саашадань дэбжүүлгэдэ тэдээнэй үүргые шангадхалга хадаа союзна республиканuудай компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд, обкомууд болон райкомуудай шухалын шухала зорилгонуудай нэгэниинь мүн гэжэ тоолохо. Коммунистнууд болон комсомолецуудые үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта зүбөөр хубаарилан табиха ябадал хангаха; бэлэдхэлтэй ба дүй дүршэлтэй партийна хүдэлмэрилэгшэд сооһоо абажа, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай партийна организацинуудай секретарьнуудай составые бэхижүүлхэ».

Хаанашье хадаа, хүтэлбэриһөө ажал хүдэлмэриин амжалта дулдыдадаг бшуу. Тэрээндэ адли, партийна организациин хүдэлмэриин амжалта мүн лэ хүтэлбэриһөө, бюро ба секретарьһаа дулдыдадаг байна. Эгээл тиимэһээ, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол дотор колхозуудай парторганизацинуудай секретарьнуудай составые бэхижүүлгэдэ тиимэ ехэ анхарал хандуулагдана ха юм.

Колхозуудай партийна эхин организацинууд колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудай хүгжэлтые залан ударидана, эмхидхэлэй ба политическэ угаа ехэ хүдэлмэри ябуулна, улад зоной дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэжэ, тэдээниие шэнэ шэнэ илалтануудта зоригжуулна. Колхозой коммунистнууд хадаа олониитэ колхознигуудай аха нүхэдынь, ударидагшадынь байхынгаа хажуугаар, тэдээнэй һанал бодолые, эрилтэ хэрэгсэлыень анхаралтайгаар дууладаг, тэдээндэ ухаамсартай сэсэн зүбшэл, заабаринуудые үгэдэг тон дүтынь, үнэн зүрхэнэйнь, хүндэтэй нүхэдынь мүн.

Теэд, ушар ёһоо, ажал хэрэгээ һайса мэдэхэ мүнөөнэй колхознигуудта ухаамсартай сэсэн, һургаал болохоор зүбшөөл үгэхынгөө тулада коммунистнууд өөһэдөө ухаантай сэсэн, политическэ эрдэмтэй, ажал хүдэлмэриин баян дүршэлтэй байха ёһотой. Зүгөөр, коммунистнуудай ударидагшын — парторганизациин секретариин—колхоз доторoo хэншье орходоо сэсэн, хэндэшье орходоо эрдэмтэй ба ажал хэрэгээ гүй дүршэлтэй байха уялгатай тугайдань хэлэһэнэйшье хэрэг үлүү бэзэ.

Хориин аймагай «Улаан-Одон» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Будаев олониитэ колхознигуудтай барисаагаа гээһэн байна. Тэрэ хадаа политическэ ба бусад темэнүүдээр колхознигуудтай хөөрэлдөөнүүдые өөрөөшье хэдэггүй, агитколлективынхие тиимэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэггүй байна. Иигэжэ гол уялгаа дүүргэдэггүй, миин нэрэ зүүгээд ябаһан партийна хүтэлбэрилэгшэ ниитэ зоной дунда ямар хүндэтэй байха гээшэб!

Олониитэ колхознигуудые, коммунистнуудые хүтэлбэрилхынгөө тэдээндэ үгээ дуулгажа, тэдээниие ажалай амжалтануудта зоригжуулжа шадахынгаа тулада, партийна хүтэлбэрилэгшын хүндэтэ нэрэзэргые арюун нангинаар абажа ябахынгаа тулада, колхозой парторганизациин секретарь морально-политическэ талаараа арюун сэбэр коммунист байха, тэрээнэйнгээ гадуур, арад зонтой барисаагаа саг үргэлжэ бэхижүүлжэ, олониитые һургажа, олониитэһээ өөрөө һургаал абажа ябаха, өөрынгөө политическэ эрдэмые, ажалай мэргэжэлые дээшэлүүлхын түлөө үдэрһөө үдэртэ һуралсажа ябаха ёһотой.

Коммунизм байгуулалгын агууехэ зорилгонуудые шиидхэхэ эрдэмтэй ба шадабаритай, партийна хүтэлбэрилэгшын нангин шанарнуудые бэедээ шэнгээһэн секретарьнуудые колхозно парторганизацинуудта хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партиин айкомууд угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой байна.

Түбхын түрүүндэ КПСС-эй айкомууд болбол колхозуудай партийна эхин организацинуудай составые ойрын сагта бэхижүүлхэ, энээнэй тулада партийна хүдэлмэриие ба худөө ажахые һайса мэдэдэг, үлэмжэ эрдэмтэй нүхэдые шэлэжэ олохо ёһотой.

Партиин айкомууд болбол партийна хүдэлмэриин практикада, марксистско-ленинскэ теоридо колхозно парторганизацинуудай секретарьнуудые һургаха хэрэгые түрүүшын ээлжээнэй зорилго болгожо табиха уялгатай. Энээнэй тулада саг сагтань семинар тэдээнтэй үнгэргэжэ байха шухала. Тэрээнтэй нэгэн хамта, нютаг нютагуудтань парторганизацинуудай секретарьнуудта заабари, инструктаж саг үргэлжэ үгэжэ байхань шухала. Гадна, колхозуудай парторганизацинуудай секретарьнуудай хүдэлмэри тухай тоосоое, мүн партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин зарим асуудалнуудаар тэдээнэй элидхэлнүүдые байд байд гээд лэ зүбшэн хэлсэжэ байха хэрэгтэй, тиихэдээ шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые эмхидхэлгэ ба шалгалтада гол анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Партиин айкомууд болбол колхозуудай парторганизацинуудай секретарьнуудай хэр зэргээр һуралсажа байһыень саг үргэлжэ шалгажа байха, һуралсахадань тэдээндэ туһалха, өөһэдынгөө юрэнхы ба политическэ бэлэдхэлээ тэдээнэй хододоо дээшэлүүлжэ байхыень туйлаха уялгатай.

Политическэ эрдэмтэй, худөө ажахые һайса мэдэхэ секретарьнуудта түшэглэн партиин айкомууд хадаа «СССР-эй худөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумээр, худөө ажахыгаар тэрээнэй һүүлээр гаргагдаһан Парти ба Правительствын тогтоолнуудаар табигдаһан зорилгонуудые дүүргэлгэдэ олониитэ колхознигуудые элсүүлхэ, тэдээнэй дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгые колхозно парторганизацинуудай гол анхаралда табиха, тиин тэдээнэй ажал хүдэлмэриие шэнэ зорилгонуудта таарахаар шэнэдхэн табиха ёһотой.

„Агуувхэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ой“ гэжэ К. Е. Ворошиловай элидхэл хэблэгдээ

Гүрэнэй политическэ литературын хэблэл 1953 оной ноябриин 6-да Московско Соведэй баярай заседани дээрэ нүхэр К. Е. Ворошиловай хэлэн «Агуувхэ Октябрьска Социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ой» гэжэ элидхэлые тусхай брошюра болгон хэблэн гаргаба.

Брошюра олон тиражтайгаар хэблэгдээ.

(ТАСС).

Украинска ССР. Запорожско коксохимическэ завод—түрүү предприяти мүн. Заводой коллектив Агуувхэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойн хүндэлэлдэ мүрысэхэдөө түсэбһөө гадуур хэдэн мянган тонно кокс үгэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коксово батарейнүүд.

ТАСС-эй фотохронико.

Түрэл орон доторнай

Артиллериин Үдэрэй урда тээ

Ноябриин 22-то артиллериин Үдэр болохо. Советскэ арад ба тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд энэ һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха бэлэдхэл хэнэ. Советскэ артиллеристнүүдэй дайшалхы зам тухай элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд, лекцинүүд городуудта ба тосхонуудта, сэрэгэй частьнууд ба подразделенинүүдтэ, флодууд ба флотилинуудта эмхидхэгдэнэ. Эсэгэ оронои артиллериин героическа түүхэдэ зорюулагдаһан фотовитринэнүүд клубуудта, Культурын байшангууд болон ордонгуудта бэлэдхэгдэнэ.

Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ артиллерийскэ академиин һурагшад ба багшанар артиллериин Үдэр тушаа элидхэлнүүд ба лекцинүүдые Сталинай нэрэмжэтэ Московско автозаводой цехүүдтэ уншаба.

Артиллериин үдэртэ зорюулагдаһан номой ехэ выставкэ М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Советскэ Армиин Центральна байшангай библиотекэ соо нээгдэбэ. Мүн иимэ выставкэнүүд Московско гарнизоной бусад библиотекэнүүд ба офицернүүдэй байшангууд соо нээгдэхэ юм. (ТАСС).

Ахадүү арадуудай түлөөлэгшэдэй уулзалгын вечер болобо

ГОРОДНЯ. (Черниговскэ область). (ТАСС). Ахадүү гурбан республикануудай —РСФСР-эй, Украинска ССР-эй ба Белорусска ССР-эй хилын бэлшэр дээрэ ахадүү гурбан арадуудай түлөөлэгшэдэй уулзалга болобо. Брянска, Черниговскэ ба Гомельско областьнуудай колхознигууд эндэ ерэһэн байна. Украинын таряашад РСФСР-эй ба БССР-эй түлөөлэгшэдтэ урдын заншалаар хүндэлэлэй табаг бариба. Үдэшэ Городнянска районой Культурын байшан соо ахадүү арадуудай түлөөлэгшэдэй уулзалгын вечер нээгдээ.

Партиин Городнянска райкомой секретарь нүхэр Супрун суглараагшадта хандан халуун амаршалгын үгэ хэлэбэ. Колхозно үйлэдбэриин түрүүшүүл нүхэд Сацкий, Ковальчук, Черкай гэгшэд вечер дээрэ үгэ хэлэбэ. Тэдэнэр ахадүү республиканудай таряашадай туйлаһан амжалтанууд тухай хэлэжэ үгөө.

Черниговскэ, Гомельско болон Брянска областьнуудай түлөөлэгшэд худөө ажахын шэнэ жэлые эрхимээр үнгэргэхын түлөө, колхозно ажахые саашадань бэхижүүлхын ба хүгжөөхын түлөө социалистическэ мүрысөө батална.

Уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшадай ехэ концертээр уулзалга дүүрэбэ, тэрээндэ ородууд, украинска болон белорусууд хабаадалсаа.

Чехословацка арадай алдарта хүбүүн Ян Репкин-Налепкын дурасхаалда

ОВРУЧ. (Житомирско область), ноябриин 17. (ТАСС). Арбан жэлэй урда тээ Советскэ Союзай Герой Сабуровай партизанска соединени Овруч городые фашистска булимтарагшадһаа сүлөөлһэн ба Советскэ Армиин частьнуудай ерэтэрнь тэрээниие гартаа барижа байгаа юм. Ян Репкин-Налепкын командовани доро чехословацка партизанска отряд Оврyчые сүлөөлхэ байлдаанда хабаадалсаһан байгаа.

Нүхэр Сабуровай соединенидэ ябалсаһан чехословацска партизанска отрядай командир, эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ 1943 оной ноябриин 16-да наһа бараһан Советскэ Союзай Герой Ян Репкин-Налепкын хүүр дээрэ веногуудые табилгада зорюулагдаһан ажалшадай митинг үсэгэлдэр эндэ болобо.

Житомирско областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Богатырь, партизанска отрядай бүлэгэй политрук ябаһан, мүнөө Овручска № 4 дунда һургуулиин директор нүхэр Белявский гэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлэбэ. Тэдэнэр гитлеровскэ булимтарагшадта эсэргүү Советскэ Союзай ба Чехословакиин ажалшадай хамтын тэмсэл тухай, чехословацска арадай алдарта хүбүүн—Ян Репкин-Налепко тухай, дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ тус городто болоһон хубилалтанууд тухай хэлэбэ. Партизанска соединениин командир ябаһан нүхэр Сабуров митингын түгэсхэлдэ үгэ хэлээ.

Городой ба дүтын тосхонуудай ажалшадай түлөөлэгшэд памятнигай дэргэдэ олон веногуудые табиба.

Жэлэй түсэб дүүргэгдэбэ

ВИЛЬНЮС, ноябриин 17. (ТАСС). Винтенбергын нэрэмжэтэ Вильнюсскэ арһан-оёдолой фабрикын коллектив ехэ амжалта туйлаба. Үсэгэлдэр жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ. Ангай арһаар 35 миллион түхэригэй хэмжээтэй хубсаһан оёгдоо.

Предприятиин хүдэлмэрилэгшэд продукциин шанарые һайжаруулха талаар һайн амжалта туйлаба. Жэлэй эхинһээ хойшо бүтээгдэһэн зүйлнүүд тушаа нэгэшье гомодол ороогүй. Эрхим шанарай коллективэй нэрэзэргэ гурбадахи квартал соо фабрикын коллективтэ олгогдоо.

Сигарын тамхин

ГАЛИ. (Абхазска АССР), ноябриин 17. (ТАСС). Районой колхозууд «Гавана—112» ба «Суматра—341» гэжэ сигарын ехэ үнэтэ тамхинай набшаһа хуряажа дүүргэбэ. Эндэхи сигарын тамхинай плантацинууд Союз дотор эгээн томо плантацинууд болоно. Тэдэнэй талмайнь жэл бүри ехэ болоно. Колхозууд жэл срэхэ бүри сигарын тамхинай ургасыень ехэдхэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэ гектар бүриһөө 10,6 центнер сигарын тамхи хуряагаа һаа, мүн энэ жэлдэ ургасань гектар бүриһөө 12 центнер гараһан байна.

Читын областьтой социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлхын түлөө тэмсэе!

МАЛАЙ АШАГ ШЭМЫЕ ЭРИД ДЭЭШЭЛҮҮЛЭЕ

Бүри һайнаар ажаллахабди

Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Д. Д. Эрдынеевагай хөөрөөнһөө

Колхозойнгоо хонинои-товарна фермэдэ ажаллажа эхилһээр 8 жэл үлүүтэй болооб. Энэ үе соогоо хони харууһалха, хурьгадые түлжүүлхэ талаар нилээд дүй дүршэлтэй болоһон байнаб. Колхозой правлени минии отарада 450 толгой эхэ хонидые даалгажа үгэһэн юм. 1952 ондо 100 эхэ хонидһоо 115 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ һэм. 1953 оной 9 һарын туршада 100 эхэ хониһоо 110 хурьга абаад, нэгэшье толгойн хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байнаб.

Эдэ амжалтанууд яажа туйлагдааб?

Хони харууһалха гээшэ харюусалгатайшье, хүндэшье ажал юм. Илангаяа хурьгадые түлжүүлхэ гээшэ бэрхэтэй байдаг. Хурьгадые элүүр энхээр түлжүүлхын тула саг үргэлжын анхарал оролдолго хэрэгтэй. Зарим залуу хонид хоёр хурьга түрөөд, тэдэнээ тэжээжэ шадахагүй байдаг. Эдэниие түлжүүлхын тула ондоо эхэ хони һаажа тэдэндэ һү угжадаг ба зарим хурьгадыень ондоо хониндо абхуулдаг байнаб. Ондоо эхын хурьгые хүхүүлжэ үгэхэгүй байхадань, өөрынь һү һаажа хурьгандань түрхихэдэ хүхүүлдэг болодог юм.

Хурьган 6 һаратай болотороо эхынгээ һү эдихэ ёһотой. Хурьганай нарай байхадань үдэрэй 3—4 дахин хүхүүлхэ хэрэгтэй. Хурьгадай 6 һаратай болохолоор тэдэниие эхэһээнь таһалжа, аминдань адуулдагбди.

Илангаяа үбэлэй сагта хурьгадые харууһалхада ба түлжүүлхэдэ бэрхэтэй байдаг. Үбэл гараһан хурьгадай хүйтэ абажа үбшэлхэгүйн тула тэдэниие хүйтэн газар дээрэ хэбтүүлхэгүй, һалхи абхуулхагүй хэрэгтэй. Тиимэһээ хурьгадай байрые дулаалжа, температурынь 10 градусһаа доошо бэшэ байлгахые оролдологбди, байрадань сэбэр агаар оруулха, зузаан дэбисхэртэй байлгаха тон шухала.

Һая гараһан хурьгадые эхыень хүхүүлжэ һургаха шухала. Түрүүшээр үдэрэй 5—6 дахин, саашадань үдэрэй 3—4 дахин эхыень хүхүүлхэ хэрэгтэй. Хурьганай 10 — 15 хоноод байхада дэбтээһэн овёс, һагшадһа түрүүшээр 20 — 30 грамм, саашадань дадхуулан 200 грамм хүрэтэр нэмэлтэ тэжээл эдюулхэдэ зохистой байдаг.

Хурьгадые нэгэ хэмдэ эдеэлүүлхэ ёһотой. Үбэлжэлгын үедэ хурьганай сүүдхын рацион—1,5—2 килограмм һайн шанартай үбһэ үдэрэй 3 дахин:—үглөөнэй 6 часта, үдэрэй 12 часта ба үдэшын 5—6 часта эдюулжэ, бүлеэн уһаар уһалдаг байнабди.

Хурьгадые эдеэлүүлһэнэй һүүлээр кормушкыень һайнаар сэбэрлэдэгби. Хурьгадай байдаг клеткые сэбэр, хуурай, температурыень 10 градусһаа дээшэ бэшэ байлгадагби. Мүн хохирынь үдэртөө 2 дахин һэлгэгдэдэг. Һалхигүй дулаан үдэрнүүдтэ хурьгадые газаа гаргажа, 1—2 час соо ябуулхада, тэдэнэй бэень һайнаар хүгжэдэг, үбшэлхэеэ болишодог юм.

Бэеынь һайнаар хүгжэхын тулада хурьган бүхэндэ 5 грамм һанай талха, мел үдэр бүхэндэ эдюулдэг байнаб.

Хурьгадай 6 һаратай болоходо эхэһээнь таһалжа, эмэ, эрэ хурьгадые таһалжа отара болгодогбди. Эхэһээ таһарһан хурьгадые һайн бэлшээридэ ябуулха хэрэгтэй.

Иигэжэ хурьгадые һайнаар харууһалһанай ба зүбөөр эдеэлүүлһэнэй ашаар, жэл бүри гараһан түлнүүдээ нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ, колхозойнгоо хониин һүрэгые олошоруулха хэрэгтэ туһалнаб.

Худөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгатай танилсаад, Читын областьтой мүрысөөндэ түрүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулхын түлөө 1954 ондо 100 эхэ хониһоо 120 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ уялга абаад, улам эршэтэйгээр ажаллажа байнаб.

Залуу малшадай үгэ

Һаяхан Бичурын аймагта залуу малшадай аймагай зүблөөн үнгэргэгдэжэ, колхозуудай 100 гаран комсомолецууд ба залуу колхознигууд тэрээндэ хабаадаа.

Зүблөөндэ хабаадагшад КПСС-ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсээд, худөө ажахые, илангаяа малажалые саашадань хүгжөөхэ талаар Пленумэй табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байна. Энэ асуудалаар ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Морев элидхэл хээ.

—Эрхим ажалаараа суурхаһан залуу малшад манай аймагай колхозуудта олон, —гэжэ нүхэр Морев элидхэл соогоо тэмдэглэбэ.— Ждановай нэрэмжэтэ колхозой адуушан комсомолец Андрей Кузнецов 100 гүүнһээ 93 унага абажа, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлээ, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гахайшад Раиса Сычева, Екатерина Рак гэгшэд даажа байһан 8 эхэ гахай бүриһөө 15 поршоонхо абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна. Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан комсомолка Санжа Самбаева, «Коммунизм» колхозой һаалишан Ханда Дашиева гэгшэд һаамхай үнеэн бүриһөө 1100—1200 литр һү һааһан байна.

Эдэ амжалтануудаараа бидэ һанаагаа амарнагүйбди 2—3 жэлэй туршада арад зоноо худөө ажахын продуктнуудаар, промышленностиие түүхэй эдээр дүүрэн хангахын тула бүри эршэмтэйгээр ажаллаха, түрүү дүй дүршэл ажалдаа нэбтэрүүлхэ ёһотойбди гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Мүн зүблөөндэ хабаадагшад худөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгые зүбшэн хэлсэһэн байна. Энэ хандалга хадаа худөө ажахые хүгжөөлгэдэ горьтойхон удхашанартай байна гэжэ зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн залуу малшад тэмдэглэбэ.

Энэ хандалгые залуу малшад угаа ехэ баяртайгаар угтаад, социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, эршэмтэйгээр ажаллахабди гэжэ мэдүүлбэ.

М. Николаев.

Һү ехэтэй үнеэдэй гүүртэдэ

Яруунын аймагай «Путь социализма» колхоз Хүнды гэжэ газарта һү ехэтэй үнеэдэй гүүртэ эмхидхэһэн байгаа. Энэ гүүртэдэ 75 үнеэдые таһалжа асарһан юм. Гүүртые даагшаар эрхим колхозница, Комсомольско сельсоведэй депутат Дарима Эрдынеевае томилһон байгаа.

Нүхэр Эрдынеева үндэр наһатай болобошье, тус гүүртын һаалишадай ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадаа. Нүхэр Эрдынеева энэ жэлдэ өөрынгөө даажа байһан 9 үнеэнһээ 9 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Мүн нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ һү һааха даалгабаряа дүүргэжэ байна. Малые харууһалха ба зүбөөр эдеэлүүлхэ талаар нүхэр Эрдынеева бэшэ һаалишадтаа үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг. Дааһан ажалдаа һайнаар хандажа, эрхим амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө энэ һаалишан жэл бүри ажалай нэмэлтэ түлэбэри абадаг юм. Гүүртын бусад һаалишад нүхэр Эрдынееваһаа жэшээ абан, үнеэдээ һайнаар харууһалжа ба эдеэлүүлжэ, тобир тарганаар ондо оруулдаг байна.

Һаалишан нүхэр Чимитова эндэ агитатораар томилогдонхой. Тэрэ хадаа һаалишадай дунда газетэ уншадаг, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг. Тус гүүртын һаалишад КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолтой танилсажа, социалистическэ уялгануудые абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

В. Маханчеев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Худөө ажахые тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ

Зэдын аймагай XI партийна конференциһээ

Партиин айкомой тоосоһон үе соо аймаг хадаа ажахыгаа хүгжөөхэ талаар зарим амжалтануудые туйлаһан байна. Жэл хахадай туршада эбэртэ бодо малай тоо—12 процент, хони, ямаадай ҳоо толгой — 39 процент, гахайн — 25 процент, шубуудай тоо — 20 процент олошороо. Боргойн сомоной Сталинай, Д. Банзаровай, Кагановичын нэрэмжэтэ, Гэгээтын сомоной Сталинай, Маленковой нэрэмжэтэ колхозууд һүүлэй 2 жэлэй туршада мал үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэһэн байна. Адуу малай ашаг шэмэ үгэлгэ бага зэргэ дээшэлһээ. Жэшээнь, Боргойн совхоз хони үсхэбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, урда жэлэйхиһээ нилээд ехээр ноһо хайшалаа. Энэ жэлдэ Боргойн совхоз хонин бүриһөө 1952 ондо орходоо 340 грамм ноһо ехээр хайшалаа.

Зэдын аймагай колхозууд энэ жэлдэ оройһото культуранудай таригын гектар бүриһөө дунда зэргээр 11 центнер ургаса абаа. Молотовой нэрэмжэтэ колхоз гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 15 центнер, Д. Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз—14,5 центнер ургаса хураажа абаа.

Гэхэтэй хамта, аймагай хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ горьгой дутагдалнууд бии байһые элидхэлшэ ба конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд элирүүлбэ.

Колхозуудай ниитын адуу мал, илангаяа эбэртэ бодо мал удаанаар хүгжөөгдэнэ. Аймагай колхозуудай хахалагдадаг зуун гектар бүхэндэ арайхан гэжэ 7 толгой эбэртэ бодо мал, 43 хони ямаад хүртэнэ. «Коммунизм», Ленинэй, Кировэй, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозууд ниитын малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй 1953 оной түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Аймагай колхозуудта илангаяа үнеэдэй тоо ехэ үсөөн байна. Үнеэдэй тоо толгой бүхы эбэртэ бодо малай оройдоо 24 процент болоно, тиихэдэ «Коммунизм» колхоздо — 17 процент, Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо — 20 процент, Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо — 19 процент болоно. Ниитын малай ашаг шэмэ үгэлгэ тон бага байһаар. Энэ жэлэй 9 һарын туршада үнеэн бүриһөө оройдоо 287 литр һүн һаагдаа. Зарим колхозууд энэ жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ бага ноһо хайшалаа. Харууһанай муу дээрэһээ малнууд жэл бүри олоор гарзалдаг байна. Гансахан Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздо һүүлшын һара хахад соо 300 гаран толгой хонид гарзалаа.

Эхэ малнуудай һубайралтые болюулхын түлөө эрид шанга тэмсэл хэгдэдэггүй дээрэһээ колхозуудта нилээд олон түл дутуу абтана. Энэ оной 9 һарын туршада 100 гүүн бүриһөө оройдоо 46 унагад, 100 үнеэн бүриһөө 56 тугал, 100 эхэ хонин бүриһөө 70 хурьгад абтаһан байна.

Ямар шалтагаанууд дээрэһээ Зэдын аймагай колхозуудай ажахын шухала һалбаринуудай, илангаяа малажалай иимэ гээгдэнги байдалда сроһонии конференци дээрэ үгэ хэлэгшэд элирүүлбэ. Малажалай ехээр гээгдэһэнэй гол шалтагаануудай нэгэнниинь юуб гэхэдэ, аймагай партийна, советскэ болон худөө ажахын органууд колхозуудые ба МТС-үүдые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ. Кадрнуудые шэлэн оложо, ажахын шиидхэхы һалбаринуудта хубаарилан табиха гурим бэелүүлэгдэнэгүй. Зарим колхозуудай болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, партиин айкомой бюро, аймгүйсэдком малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ ёһотой анхарал табинагүй. Тэрээнһээ байтагай, малые үбэлдөө бэлшээжэ ондо оруулха гэһэн гээгдэнги һанал оршигдоогүй байһаар. Эгээл тиимэ дээрэһээ энэ жэлдэ аймагай олон колхозууд адуу малда хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абаагүй байна. Илангаяа «Коммунизм» ба Кагановичын нэрэмжэтэ колхозууд бага үбһэ абаа. Колхозуудта сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри хэгдэнэгүй.

Цагаан-Усанай, Үшөөтын МТС-үүд колхозуудай сабшалан һайжаруулха талаар бодото юумэ хээгүй байһаар.

Малажалые хүгжөөлгэдэ колхозууд болон колхознигуудай урма хэшээлые дээшэлүүлхэ гуримууд аймаг дотор сахигданагүй.. Колхозуудай уялгата ёһоор тушааха таряанажалай болон малажалай продуктнуудай хэмжээ тодорхойлхо хуули бүдүүлигээр хазагайруулагдана. Аймагай хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй органууд малажалаа һайнаар хүгжөөһэн колхозуудта гээгдэнги колхозуудта орходоо бүри ехэ нормо тоггоожо, түрүү колхозуудай ниитынгээ малажалые хүгжөөхэ урма хэшээлые доошолуулдаг байна.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленум хадаа малажалһаа оруулагдаһан мүнгэн доходой 25 тухай процентые авансаар колхознигуудта үгэхыень дурадхаһан байна. Энэ дурадхалые Зэдын аймаг соо гансахан лэ Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз дүүргэһэн байна. Бэшэ колхозуудта авансшье, нэмэлтэ түлэбэришье мүнөө хүрэтэр колхознигуудта түлэгдөөгүй байна.

Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ба үүлтэр һайжаруулха талаар мүртэй юумэ хэгдэнэгүй Хонидой үүлтэр һайжаруулха ябадалые хэрэгсээдэггүй дээрэһээ һайн үүлтэрэй хонид нютагай хонидтой хулхашанхай. Энээнһээ боложо колхозуудай бүхы хонидой 40 процентнь шэрүүн ноһотой юм. Боргойн совхозой хонишодой туйлаһан амжалтануудые шэнжэлэн нэгэдхэжэ, колхозуудай хониной фермэнүүдтэ хэрэглэхын түлөө зооветеринарна мэргэжэлтэд, аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд оролдоногүй. Тугалчуудые эхэһээнь таһалжа түлжүүлхэ түрүү арга Зэдын аймагай колхозуудта оройдоошье хэрэглэгдэнэгүй. Гэгээтын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз хэдэн олон дахин дурадхагдаһанай һүүлээр арай гэжэ тугалнуудаа эхэһээнь таһалһан байгаа. Гэбэшье, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ощепковэй энэ хэрэгтэ анхарал табяагүй, тугалнуудые харууһалха зоотехническэ заабаринуудые сахяагүй дээрэһээнь тэдэ тугалнуудай хахадынь гарзалаа.

Ажахыгаа муугаар хүгжөөһэн дээрэһээнь колхозууд болон колхознигуудай олзо доход бага байна Зэдын аймагай колхозууд 1952 ондо тэшүүдэйнгээ ажалта үдэргэ дунда зэргээр 5,5 түхэригэй продуктнуудые хубаагаа һэн. Колхозуудай олзо доходуудай бага дээрэһээ колхозууд племенной мал, хүдөө ажахын машинануудые худалдажа абанагүй, малай типовой байрануудые, культурно-ажаһуудалай гэр байрануудые баринагүй.

Мүнөө жэл аймагай зарим колхозууд малай үбэлжэлгые эмхигүйгөөр угтаба. Чапаевай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд малай үбэлжэлгэдэ орой бэлэдхээгүй гэжэ тоолоходо ямаршье алдуу болохогүй юм.

Партиин сентябрьска Пленумэй тогтооһоной ёһоор аймагай партийна ба советскэ органууд хүдэлмэреэ шэнэдхэн табижа эхилээ. Худөө ажахын мэргэжэлтэд МТС-үүдэй штадуудта оруулагдаад, колхозуудта гараад хүдэлжэ байна. Аймагай МТС-үүд саг үргэлжын механизаторска кадрнуудтай болобо. Гэхэтэй хамта, тэдэнэй хүдэлмэри үшөө һайнаар эмхидхэгдээгүй байна. МТС бүхэндэ партиин айкомой секретарь түрүүтэй хэдэн инструкторнууд ошонхой. Теэд тэдэнэр колхознигууд болон механизаторнуудай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ хам ороогүй байна.

Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Цыренов иигэжэ хэлэбэ:

—Малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ арга боломжонууд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Худөө ажахын мэргэжэлтэд түрүүшүүлэй дүй дуршэлые ба наукын туйлалтануудые олоной шадабари болгон дэлгэрүүлхын түлөө оролдоногүй. Нэгэшье зоотехник, ветеринарна врач болон агроном агротехническэ ба зоотехническэ темэнүүдээр лекци уншанагүй, түрүү дүй дуршэлые колхозно үйлэдбэридэ хэрэглэхын тула эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулнагүй.

— Партиин айкомой бюро,—гэжэ Үшөөтын МТС-эй партийна организациин секретарь нүхэр Борисов хэлэбэ,—МТС-үүдые саг үргэлжын механизаторска кадрнуудаар хангаха, тэдэнэй хүдэлмэриие эмхидхэхэ хэрэгтэ анхарал багаар хандуулна. Партиин айком һаяхан худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөө зарлаһан аад, нэгэшье механизаторые тэрээндээ уряагүй байһаниинь гайхалтай. Зарим колхозой түрүүлэгшэнэр худөө ажахын мэргэжэлтэдэй заабаринуудта ба ажаглалтануудта ёһо тэдыгээр хандана. Партиин айком гүрэнэй ба партийна журам эбдэһэн баримтануудтай эбсэнэ. Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Хороших архи уудаг, даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандадаг гээшэ. Теэд тэрээндэ ёһотой хэмжээ абтанагүй.

Делегат нүхэр Аржагаров үгэ хэлэхэдээ, худөө ажахын артелиин Уставые аймагай колхозуудта эбдэһэн баримтанууд тухай партиин айком мэдэжэ байбашье, ёһотой хэмжээ абанагүй гэжэ тэмдэглэбэ

Партиин айкомой секретарьнууд нүхэд Будаев, Улымжыев ба Пашин гэгшэд залуушуулай дунда политическэ хүдэлмэри багаар ябуулна, өөһэдөө элидхэл хэнэгүй гэжэ делегат нүхэр Лумбунов шүүмжэлбэ.

Олон делегадууд Зэдын аймгүйсэдкомой хүдэлмэриин дутагдалнуудые элирүүлээ. Аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Дабаин олон шиидхэбэринүүдтэ гараа табидагшье һаа, тэдэниие дүүргэхын тула эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаггүй, шалгалта хэдэггүй гэжэ аймагай гүйсэдкомой финансын таһагые даагша нүхэр Мангутов, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Зайцев гэгшэд тэмдэглэбэд.

Партиин айкомой бюро ба аймгүйсэдком колхозой түрүүлэгшэнэрэй, фермэнүүдые даагшанарай кадрнуудые шэлэн олохо хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандана, заримдаа хүнүүдые һайн мэдэхэгүй аад, хүдэлмэридэ томилно. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ гурбан колхозой түрүүлэгшэнэр һэлгэгдээ. Нүхэр Хороших гэгшые Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшээр һунгахые айкомой бюро дурадхаһан байгаа. Гэбэшье, нүхэр Хороших колхозые хүтэлбэрилжэ шадахагүй, ажал хүдэлмэридөө харюусалгагүйгөөр хандадаг хүн байгаа гэжэ конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд тэмдэглэбэ.

Үшөөтын МТС-эй директор нүхэр Петинов аймагай колхозуудта тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, малые уһаар хангаха, малай дулаан типовой байрануудые бариха ябадал шиидхэгдээгүй тухай тэмдэглэбэ. Аймагай олон колхозуудай түрүүлэгшэнэр колхоздомнай хүдэлмэришэд үсөөн гэһэн шалтаг баряад, колхозой доторхи ажалай резервнүүдые хүсэд ашагланагүй. Энэ һаналые айкомой секретарь нүхэр Будаевшье зүб дээрэ тоолоод, тэрээнтэй тэмсэл хэдэггүй байгаа гэжэ нүхэр Петинов шүүмжэлбэ.

Партиин айкомой бюрогой гэшүүн нүхэр Цыренов, айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Федоров, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Галсанов гэгшэд үгэ хэлэжэ партиин эхин организацинууд колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар эмхидхэгдэнэ, социалистическэ мүрысөөн муугаар хүтэлбэрилэгдэнэ гэжэ шүүмжэлбэ.

Конференци болбол аймагай партийна организацида партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулжа, ажахын бүхы һалбаринуудые амжалтатайгаар хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан тогтоол абаһан, хүтэлбэрилхы органуудые һунгаһан байна.

* * *

Конференциин һүүлээр болоһон партиин айкомой пленум дээрэ партиин айкомой секретарьнуудаар нүхэд **Желтый А. В. Улымжыев Ц. Б., Хандуев Х.** һунгагдаба.

Улан-Удын Ленинэй орденто ПВЗ-гэй арматурна цехын слесарь Василий Константинович Крючков үдэр бүри хоёр нормо хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Крючков хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, олон хүүгэдтэй бүлэг эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденууд ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Кударын аймагай Улады тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр У. К. Игумнова, Зэдын аймагай Боций тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. И. Хребтова, Тарбагатайн аймагай Тарбагатай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. К. Думнова, Кяхтын аймагай Наушка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Н. И. Королева гэгшэд 9 үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ нэгэдэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Долоон үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн 18 эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ гурбадахи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Сэлэнгын аймагай «Социализм» колхозой гэшүүн Ц. Ц. Дамбаева, мүн тус аймагай Селендума тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Х. Г. Жамбалова, Түнхэнэй аймагай Хужар тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Ш. Я. Байминова, мүн тус аймагай Хужар тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Ц. Н. Танхаева, Баргажанай аймагай Усть-Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр О. П. Кирпичева, Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр Е. С. Каторкина, Мухаршэбэрэй аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. Е. Бутенкова, Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр М. Г. Судомойкина болон бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ нэгэдэхи шатын медаляар 32 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ хоёрдохи шатын медаляар 42 хүн шагнагдаһан байна.

Малдаа байрануудые юундэ баринагүйб?

Прибайкальска аймагай колхозуудай олон толгой мал типовой дулаан байрагүй байһаар

Манай ороной худөө ажахые хүгжөөхэ талаар партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор, парти ба правительствын удаадахи шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Прибайкальска аймагай худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд аймагайнгаа худөө ажахые хүгжөөхын түлөө шэнэ хүсэтэйгөөр тэмсэжэ байна. Тус аймаг ниитын малажал хүгжөөлгөөр ба малһаа ашаг шэмэ абалгаар республика дотороо муу бэшэ һуури эзэлжэ ябана Аймагай колхозуудай үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 772 литр һүн һаагдаа. «Заветы Ильича», «Красная Заря» гэжэ түрүү колхозууд бүришье үндэр показательнуудые туйлаһан байна. Аймагай колхозууд гүрэндэ малажалай продуктнуудые тушааха даалгабаряа үлүүлэн дүүргэнхэй. Тэрэшэлэн адуу мори, хони ямаа болон гахай үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые аймагай колхозууд дүүргэнхэй. Гадна, байгша оной 9 һарын турша соо мал һүрэг соо үнеэдэй тоо 25 процентээр олошороо. Энэ хадаа 1954 ондо мал һүрэг соо үнеэдэй тоогой удельнэ хэмжээе 40—45 процентдэ хүргэхэ арга боломжо олгохо байна.

Харин эдэ амжалтануудай хажуугаар мүн нилээд ехэ дутагдалнууд бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Зарим колхозуудта малай ашаг шэмэ тон бага ба мал үсхэбэрилхэ түсэб жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэдэггүй байна. Энээнэй нэгэ ехэ шалтагаан юуб гэхэдэ, малай типовой дулаан байранууд баригданагүй.

Колхозно ниитын малай тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ типовой һайн байрануудые барилгын угаа ехэ удхашанартай байһаниие хараадаа абажа, манай партиин Центральна Комитет ба Советскэ правительство энэ шухала асуудалда онсо анхаралаа хандуулхые эридэг байна.

Теэд тус аймагай хүтэлбэрилхы организацинуудай, МТС-эй болон олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа мүнөө хүрэтэр хүсэд һайнаар хандуулнагүй. Имагтал энэ шалтагаанһаа тус аймагта малай байрануудые бариха түсэб жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэдэггүй байна. Тэрээнһээ боложо, малай байрануудые барилгын хэмжээн малай тоо толгойн ургалтаһаа ехээр гээгдэжэ ябана.

1953 ондо 11249 толгой малай байха 25 байра баригдахаар түсэблэгдэһэн аад, оройдоо 1500 толгой малай байха миил 3 байра баригдаһан байха юм. Тиихэдэ малай 13 байранууд үшөө баригдажа дүүргэгдээгүй байһаар. Эдэ байрануудые барилга дээрэ олонхи ушарта оройдоо 2—3 хүн хүдэлмэрилнэ. Нэгэшье колхоздо хүсэд һайнаар эмхидхэгдэһэн барилгын бригада байхагүй. Эдэ бригаданууд үшөө үбһэ хуряалгын үедэ тараагдаша- һан аад, мүнөөшье хүрэтэрөө су- луулагдаагүй байһаар. Харин мүнөө худөө ажахын гол хүдэлмэринүүдэй дүүргэгдэһэнэй һүүлээр малай байрануудые түргэнөөр бариха арга боломжонууд бии болоо. Гэбэшье, олохон колхозуудай правленинүүд энэ асуудалда анхаралаа хүсэд хандуулнагүй. Энээнһээ байтагай нүхэр И. Н. Добрынинай даадаг худөөгэй ба колхозно барилгын таһагайхидшье барилгын талаар колхозуудта юунэй хэгдэжэ байһаниие хүсэд мэдэдэггүй. Нүхэр Добрынин ба тус таһагай хүдэлмэрилэгшэ Шайдуров гэгшэдһээ «малай байрануудые барилга хэр зэргэ ябуулагдажа байнаб» гэжэ асуухада «юушье хэгдэнэгүй, саашадаа юушье болохыень мэдэнэгүйбди, барилга зарим газарта бага зэрэ ябуулагдана хэбэртэй» гэжэ тэдэнэр харюусана. Харин һүүлээрнь шалгажа үзэхэдэ малай 9 байра үшөө проектдээ зандаа, тэдэниие колхозууд барижа эхилээдүй байба. Тэрэшэлэн Итанцын МТС-эй директор нүхэр Кузьминок аймагай колхозуудаар яһала оло дахин ябалагшье һаа, энэ шухала асуудалаар һонирходоггүй байна.

Гадна, тус аймагта малай хуу- шан байрануудай тон муугаар за- һагдаһан дээрэһээ мүнөө үбэлжэл- гын эхилһэн хойно зарим малынь тон муу, хүйтэн байрануудта бай- гагдана. Нёдондо «Путь к коммунизму», Чкаловай ба Хрущевой нэ- рэмжэтэ колхозууд малайнгаа бай- рануудые үбэлжэлгэдэ түхеэрээгүй, малаа тэжээлээр дутааһан дээрэһээ олоор гарзалуулһан байгаа. Теэ- эдэ колхозууд нёдондонойнгоо ал- дуу дутуунуудһаа ямаршье тобшо- лол хээгүй, мүнөөшье жэлдэ ма- лайнгаа үбэлжэлгэдэ хангалтагүй- гөөр бэлэдхэһэн байна. Тэрэнэй эсэстэ Чкаловай нэрэмжэтэ колхоз 500 шубуунай байха нэгэ байрые 2 жэлэй турша соо барижа, дүүр- гээгүй, мүн эбэртэ бодо малай бай- ха байрануудые оройдоо заһаба- рилаагүй байха юм. «Путь к коммунизму» гэжэ томохон колхоздо 100 үнеэнэй, 109 гахайн, 500 шу- буунай ба хонидой байха байра- нуул баригдаха ёһотой аад, бари- гын хүдэлмэри үшөө эхилэгдээгүй байһаар. Энэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Добрынин энэ шухала хүдэлмэридэ колхознигуу- дые элсүүлнэгүй.

Читын областиин колхозууд, сов- хозууд болон МТС-үүдтэй социа- листическэ мүрысөөндэ түрүүлхын тула бии байһан дутуу дунданууда- дары сагаа ябуул усалхаха. Ма- лайнгаа үбэлжэлгые жэшээтэ һай- наар үнгэргэхэ хэмжээнүүдые аба- ха, малшадай дунда мүрысөө үргэ- нөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Г. Ильин.

Колхозуудтахи хүдэлмэриие механизацилга—МТС-эй шухала зорилго мүн

КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум худөө ажахыда, илангаяа малажалда бии байһан ехэхэн дутуунуудые элирүүлжэ, тэдэниие түргэн болзор соо усадхаха зам заагаа. Малажалай гээгдэнги байһан шалтагаанинь юуб гэхэдэ, тэжээлэй бата бэхи база байгуулагдаагүй, мал дулаан байраар хүсэд хангагдаагүй, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд механизацилагдаагүй байгаа.

Мүнөө парти, правительство малажал эрхилэлгын культурые дээшэлүүлхэ, ажал ехэтэй хүдэлмэриие үргэнөөр механизацилха зорилгонуудые худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табиба.

Колхозуудай адуу мал жэлһээ жэлдэ олошорно. Мүнөө Баргажанай аймагай колхоз бүхэн хэдэ хэдэн мянган толгой адуу малтай болонхой. Жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ миллионер колхоз бүхы дээрээ 17 шахуу мянган адуу малтай юм. Теэд хэнэйшье мэдэхээр, энэ олон малда һайн шанартай үбһэ, силос ба шэмэтэ тэжээл хүсэд дүүрэн бэлэдхэжэ, тэдэниие Забайкалиин шэрүүн хүйтэндэ үбэлжүүлжэ гарахань механизацигүйгөөр ехэ бэрхэтэй байха болоно.

Энээн дээрэһээ малажалай хүдэлмэриие механизацилга хадаа тус аймагай колхозууд ба МТС-үүдэй тон шухала зорилто болоод байна. Энэ талаар Баргажанай колхозууд ямар хэмжээ-ябуулгануудые хараалнаб?

XVIII партсъездын, Ворошиловай, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Большевик» колхозуудта эгээн түрүүн һайн үүлтэрэй үнеэдэй һүнэй-товарна фермэнүүдые механизацилха гэжэ хараалагдаһан байгаа. Эдэ колхозууд уһа голһоо холо дээрэһээ үбэлэй сагта малай уһалалга дээрэ ехэ ядадаг юм. Эндэхи малшад 10—15 метр гүнзэгы худагһаа уһа абажа, хэдэн олон малые уһалдаг, тэрэнь ехэ бэрхэтэй байдаг. Энэ шалгатаанһаа үхэр малынь хүсэд һайнаар уһалагдангүй, үбэлэй хүйтэндэ муудадаг байгаа. Тус фермэнүүдэй худагуудта насосуудые тодхожо, үнеэдые механизированнээр уһалха аргатай болохо байна.

Үбэлэй сагта адуу малда концентрированнэ тэжээл бэлэдхэхэнь баһал бэрхэтэй байдаг. Тиимэһээ фермэнүүдэй гэжээлэй кухнинуудые механизировалхэ шухала байна. Тус фермэнүүдтэ тэжээл бэлэдхэлгын механизированнэ кухнинууд бии болгогдохо, мүн үнеэдэй эдихэ тэжээл, тэдэнэй аргал шэбхые шэрэхэ фермэ доторой харгы баригдаха юм. Тэрээнһээ гадна, эдэ фермэнүүд ерэхэ жэлдэ үнеэдээ электричествын хүсөөр һааха аргатай болохо байна.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз һаяхан 75 мориной хүсэтэй локомобиль худалдажа абаба. Тус колхоз һайн үүлтэрэй үнеэдэй һүнэй-товарна фермэнүүдые томодхожо, шэнэ газарта мүнөө ехэ барилганууды хэжэ байна. Энэ фермэнь 1954 ондо хүсэд дүүрэн механизацилагдахаар хараалагдана. Тиин тус фермын малшад үнеэдээ электричествын хүсөөр эдеэлүүлхэ, уһалха ба һааха аргатай болохонь.

Энэ мэтээр механизированнэ ажал үлдэгшэ фермэнүүдтэ ба аймаг соохи бусадшье колхозуудта үргэнөөр дэлгэржэ, малажал эрхилэлгын культурые дээшэлүүлхэ үүргэтэй байна.

Колхозуудые электрификацилха ба ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар Баргажанай аймагта ехэхэн дутагдалнууд бии. Уринска ГЭС 240 киловатт хүсэтэй. Теэд мүнөө энээнэй миил 45—50 киловадынь ашаглагдана. Эндэхи колхозууд энэ ехэ хүсые ашаглаха хэрэгтэ анхаралаа тон багаар табидаг.

Адуу малай фермэнүүдые, таряанай тогуудые механизировалхын тула электротүхеэрэлгэнүүдые аба- даггүй, һуужа байһан гэрнүүднай гэрэлтэй байгаал һаа болоо гэһэн тон гээгдэнги һанал бодолтой хү- тэлбэрилэгшэд бии. Сувинска сельсоведэй Сталинай ба Ленинэй нэ- рэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэг- шэд Уринска ГЭС-эй электроэнер- гиие ашаглаха хэрэгтэ анхарала- бүри табинагүй.

Табигдаһан түсэбэй ёһоор, Ула- най гидроэлектростанци 1953 онд- ашаглалтада оруулагдаха байһа- юм, теэд энээнэй хүдэлмэри һүү- шын сагта тон нобшоор ябуулагда- на. Энэ ГЭС-эй барилгада хама- даһан нэгэ зарим колхозууд т- рээндээ анхаралаа тон багаар та- бижа, түсэбэй ёһоор хараалагдаһа- хүдэлмэринүүдээ саг болзортой- дүүргээгүй байна. Тиимэһээ Улана- сомоной Ленинэй ба Сталинай нэ- рэмжэтэ колхозуудта ажал ехэтэ- хүдэлмэринүүд тон багаар механи- зацилагдана.

Колхозуудай ажал ехэтэй хүдэл- мэринүүдые механизацилха ябада- да Куйтунска МТС шиидхэхы үү- гэ дүүргэхэ байна. Ойрын 2- жэлнүүдэй турша соо тус аймага- бүхы колхозуудай таряанажалай- малажалай ажал ехэтэй хүдэлм- ринүүдые механизацилха, тиигэж- худөө ажахын үйлэдбэриин культу- рые дээшэлүүлхэ, таряанай үн- ургаса абаха ба малай ашаг ш- мыень ехэдхэхэ гээшэ хойшолуул- шагүй зорилго болоно.

Энэ ехэ зорилгые дүүргэхэ хэр- тэ механизаторнууд түрүүлэн яб- жа, бүхы колхознигуудай дунда м- ханизированнэ ажалай дүй дурш- харуулха, тэдэнэрые техниче- һургуулитай болгохо ёһотой.

М. Нима-

Баргажанай аймагай Куйтунс-
МТС-эй ахалагша механ-

Эрхим агитатор

Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин агитатор Людмила Вьюшинская № 2 фермын малшадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулна. Малшад өөрынгөө агитаторые хүлидэлдэг, тэрэнэй хөөрэлдөө үнгэргэхые хүлеэдэг болонхой.

Нүхэр Вьюшинская хөөрэлдөө үнгэргэхынгөө урда тэрээндээ һайнаар бэлэдхэдэг, хөөрэлдөөнэйнгөө темые тодо һонор болгохын тулада нютагай ажабайдалһаа баримтануудые хэрэглэдэг юм.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүд, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй һүүлшын тогтоолнууд тухай хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө тэрэ хадаа колхозойнгоо ажахые, илангаяа малажалые түргэнөөр хүгжөөхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ зорилгонууд тухай малшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэдэг юм.

Нүхэр Вьюшинская малшадта газетын һонинуудые, уранһайханай литература уншажа үгэдэг юм. Мүн фермын малшадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ анхарал табидаг байна.

Һүүлэй үедэ агитатор нүхэр Вьюшинская худөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалга тухай малшадта тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө.

Тус фермын малшад зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгые, Читын областиин колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдые социалистическэ мүрысөөндэ уриха гэһэн шиидхэбэриие ехэтэ һайшаагаад, өөһэдөө тодорхой уялгануудые абажа, улам эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

В. Непомнящих.

Хүдөөгэй зондо эд бараа таһалдалгүй наймаалха

Ажалшадые эрхимээр хангаха

СССР-эй Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй Центральна Комитет саяхан гаргаһан тогтоолоороо советскэ худалдаа наймаа хүгжөөлтын хэрэгые урагшань эрид дабшуулжа, хүн зондо шухала хэрэгтэй бүхы товарнуудые город бүхэндэ, хүдөөгэй район бүхэндэ таһалгаряагүйгөөр худалдаха ябадал хоёрын 2—3 жэл соо хангаха, юумэ худалдажа абагшадые хангалга һайжаруулха, эд хэрэглэгшэдэй саг үргэлжэ ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангаха ябадал туйлаха гэһэн шухала зорилго худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй урда табиһан байна.

—Энэ зорилгые гүйсэдхэлгэдэ эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдтэ тон ехэ харюусалга ногтагдана,—гэжэ Мухаршэбэрэй аймпотребсоюзай Суулгын сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Пичугин хөөрэнэ.—Манай сельпо 8 магазинтай юм. Үбэлэй үедэ арад зониие таһалдалгүйгөөр хангахын тулада бүхы магазинуудаа дулаалжа, һайнаар түхеэржэ, худалдан абагшадые культурнаар хангаха зохистой условиие байгуулагданхай. Мүн центральна болон бусад зарим магазинуудаа шэрдэжэ, аятай зохид болгобди.

Суулгын сельпо аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин системэдэ түрүү зэргэдэ ябана. Сельпогой коллектив худалдан абагшадайнгаа улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые һайнаар абажа, шухала хэрэгтэй эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгээр асардаг, эд бараанай эрьесын, бэлэдхэлэй болон финансова түсэбүүдээ һараһаа һара, кварталһаа кварталда дүүргэдэг байна.

Тус сельпо 1953 оной III кварталда промышленна, эдеэ хоолой товарнуудые худалдалга һайжаруулгаар, арад зониие культурнаар таһалгаряагүйгөөр хангаха талаар бага бэшэ амжалта туйлаа. Эд бараанай эрьесын квартальна түсэб 106,9 процент дүүргэһэн, түсэбһөө гадуур 4600 түхэриг арьбалһан, мүн дебеторско үри доёмхоо усадхаһан, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө 167,2 процент дүүргэһэн байна. Тиин аймпотребсоюзай правлениин болон потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн, 1000 түхэриг шан абаһан байна.

—Худалдан абагшадые культурнаар хангалгада анхаралаа ехээр хандуулнабди,—гэжэ нүхэр Пичугин хэлэнэ.—Эд хэрэглэгшэдэй эрилтэнүүдые һайнаар шэнжэлхэ, тэдэнэртэ налархай зохидоор хандаха талаар продавецүүдтэ шанга эрилтэ табигданхай.

Сельпогойнь центральна, мүн № 2, № 3 магазинуудта хододоо эмхитэй гуримтай байдаг болоо. Тэндэ эд барааниинь зохидоор табигдаһан, үнэ сэнгынь тодоор бэшэгдэһэн байдаг. Тэрэшэлэн сельпогой магазинууд худалдагдаһан товарнуудые оройхо саарһаар хантагданхай.

Гадна, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй ассортиментые үргэдхэхэ тушаа сельпо оролдолго гаргадаг юм. Тус сельпо мяха болон овощь гэхэ мэтын продуктнуудые бэлэдхэжэ, өөрынгөө магазинуудта гаргана.

Магазинууд хоорондынь мүрысөөндэ Подлапаткын (даагшань нүхэр Карпуков), Алташын адагай (даагшань нүхэр Буянтуева) магазинууд түрүү һуури эзэлнэ.

Худалдаа наймаанай сетиие үргэдхэжэ, арад зониие хангалга һайжаруулха зорилгоор центральна магазинайнгаа дэргэдэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха шэнэ магазин һаяар нээхэнь.

«Советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» партиин, правительствын тогтоолые Суулгын сельпогойхид иигэжэ бэелүүлжэ байна.

Н. Цыбенов.

Абаһан уялгаяа дүүргэхэб

Доодо Тори тосхондохи ажахын эд бараа худалдадаг магазиниие даагшаар ажалланаб. Эд бараанай эрьесын энэ оной III кварталай түсэбые 110,4 процент дүүргээб.

«Советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол хүдөө ажахын механизаторнууд ба колхозниктуудые худалдаа наймаагаар гүйсэд хангахыемнай бидэнэртэ—хүдөөгэй продавецүүдые уялгална.

Иимэһээ би эд бараанай эрьесын IV кварталай түсэбые декабриин 20 болотор дүүргээд, жэлэй эсэс болотор түсэбһөө гадуур ехэ хэмжээнэй эд бараа худалдаха уялга абанхайб. Энэ уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө шангаар оролдожо байнаб. Эд бараанай эрьесэ үнгэрһэн октябрь һарын түсэб 100 гаран түхэригөөр үлүүлэн дүүргээб.

Парти ба правительствын шэнэ тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ бидэ продавецүүд ехэхэн үүргэ эзэлхэ байһанаа мэдэрнэбди. Саашадаа худалдан абагшадай ямар эд товарнуудта хэрэгтэй байһаниие шэнжэлэн, тэдэнэй эрилтэнүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэнэб.

Гэхэ зуура, ажалшадта мүнөө үедэ шухала хэрэгтэй плита, горшок, шаажан гүйлгэһэн амһартанууд, оронууд, оёдолой ба һүнэй машинанууд, хубсаһа угаадаг доска гэхэ мэтэ зүйлнүүд үшөөл багаар асарагдана. Тиимэһээ «Бурмонкоопсоюз» эдэ товарнуудые аймагуудта элбэгээр эльгээхэ хэрэгтэ анхаралаа табиха ёһотой.

Долгор Гуршеева. Ториин аймагай аймпотребсоюзай ажахын магазиниие даагша.

Врач Л. С. Каркашкина хүдөөдэ хүдэлмэрилхэеэ ошобо

СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор хүдөө ажахын урда табиһан асари ехэ зорилгые дүүргэхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулха гэжэ советскэ хүн бүхэн эрмэлзэнэ. Хүдөө нютагта хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэһэн гуйжа, партийна, советскэ органуудта мэргэжэлтэд олоороо хандана.

Һаяхан БМАССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствэдэ комсомолка врач Любовь Степановна Каркашкина «намайе хүдөөгэй нэгэ участокто ажаллахаар гаргыт» гэжэ хандаһан байгаа.

—Советскэ олон миллион хүбүүд, басагадтал адли түсхай дээдэ эрдэмтэй болохо арга боломжо намда Парти ба Советскэ Правительство олгоо. Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, хүдөө нютагуудтахи хүн зоной ажабайдалые һайжаруулха тухай парти, правительствын шиидхэбэринүүдтэй танилсаад байхадаа энэ асари ехэ удхашанартай зорилгонуудые дүүргэлгэдэ хабаадалсаһан байха аргамни үгы. Иркутскын медицинскэ институдта зурһаан жэл һуража олоһон эрдэм мэргэжэлээ хүн зоной элүүр энхэ байхын түлөө зорюулхаб,—гэжэ Л. Каркашкина мэдүүлбэ.

Мүнөө залуу врач-венеролог Закаменай аймагай Санага тосхоной участково больницые эрхилэгшээр хүдэлмэрилхэеэ гарахань.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: врач Л. С. Каркашкина.

В. Шитиков.

Улан-Удын мяха-консервын комбинадта

Эршээ һуладханагүй

Механическа цехын коллектив Октябриин урда тээ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ үйлэдбэриин һайн дүнгүүдые харуулһан байгаа. Мүнөөшье эршээ һуладханагүй хүдэлмэрилжэ байна. Эндэхи модельщик нүхэр Кожевников нормоёо 300 процент, жестянщик Казанцев, түмэршэ дархан Поляжаев, токарь Степанов, гагнуурщан Назаров ба слесарь Марков гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабари хоёр ба хоёр хахад дахин дүүргэнэ.

Литейнэ цехын формовщик Потапов халаанайнгаа даалгабари 300 процент дүүргэнэ. Гадна, өөрынгөө мэргэжэлдэ нүхэр Голискова һургаа гаргаа. Мүнөө Голискова үйлэдбэриингөө даалгабари 148 процент хүрэтэр дүүргэдэг болонхой.

Нүхэр Потаповай жэшээгээр токарь Степанов нүхэр Жилиниие мэргэжэлдэ һургаһан байна.

Ажалшадай амжалта

Нүхэд Клыков, Иванов, Ковалев гэгшэд хүтэлбэрилдэг модошо дархашуул консервын заводой бэлэн болоһон продукциие складай талмайе 1000 квадратна метрээр үргэдхэжэ, заводой нормальна ажалые хангаха арга олгоо.

Эдэ дархашуул абаһан уялгаяа гурбан үдэрэй туршада бэелүүлжэ, үйлэдбэриингөө даалгабарие 220 процент дүүргэһэн байна.

1954 оной түсэбөөр

Стахановканууд нүхэд Коробова, Вязмина гэгшэд желатинэ цехтэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр желатин бэлдэхэ түүхэй эд дабһалха ба бэлдэхэ талаар нормоёо 150 ба дээшэшье процент дүүргэнэ.

Н. Я. Рыбниковагай халаанайхид жэлэйнгээ даалгабарие бүри октябрь һарада 141 процент дүүргэбэ, мүнөө ажалайнгаа темпые һуладханагүй, 1954 оной түсэбөөр хүдэлмэрилжэ байна.

Н. Святогор.

Түсэбһөө гадуур 4500 кубометр

Баруун-Тарбагатайн леспромхозойхид модо шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, ноябриин 7-ной һайндэрые угтаад, «Забайкаллес» комбинадай түрүү предприятинуудай зэргэдэ оролсонхой.

—Коллективэй дунда модо отолхо, таллуулха ба шэрэхэ даалгабаряа һара бүри үлүүлэн дүүргэдэг бригаданууд, ажалай түрүүшүүл улам олошорно,—гэжэ тус леспромхозой директор нүхэр Ильин хөөрэнэ.

Энэ леспромхоз модо бэлдэхэй намар-үбэлэй сезоной эхилһэнһээ хойшо 4500 гаран кубометр модо түсэбһөө гадуур шэрээд байна.

Эндэ шоферууд Карбаинов, Зимин, Кучумов, Соболев болон бусад модо шэрэхэ энэ жэлэйнгээ даалгабаринуудые дүүргээд, мүнөө 1954 оной түсэбөөр ажаллана.

Леспромхозой коллектив модо отолхо жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 6-да дүүргээ.

Г. Бадмаев.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Хүдэлмэриин журам эбдэнэ

Хориин аймагай «Путь Сталина» колхозой дэргэдэхи магазинай продавец Н. Дагбаева хүдэлмэриин журам муугаар сахина, дуратай саггаа магазинаа хаагаад гэртээ ябашадаг.

Энэ ушарһаа худалдан абагшад магазинай нээгдэхые удаан саг соо хүлеэнэ, заримдаа магазинаа нээхыень урижа продавецын гэртэ ошохо баатай болоно. Жэшээлхэдэ, октябриин 27-ной үдэр колхозой центрһээ 10-аад километрын газарта байдаг һүнэй товарна фермын хүдэлмэрилэгшэ Д Дамдинова керосин абахын тулада магазинда ерэһэн байна. Теэд магазин хаалтатай, продавецынь гэртээ ябашачхай байба. Нүхэр Дамдинова магазинай газаа продавецые хүлеэжэ ядахадаа гэртэнь ошохо баатай болобо. Продавец бүдүүрхэжэ, магазиндаа ошожо үгэбэгүй Нүхэр Дамдинова продавецые гуйжа, тэрэнэй гэртэнь хоёр час соо хүлеэжэ байһанаа ябаһан юм. Мүн октябриин 28-най үглөөгүүр шубуунай фермые даагша Д. Ж. Цыренова магазинай нээгдэхые хоёр час үлүүтэй хүлеэһэн байгаа.

Иимэ ушарнууд үдэр бүри шахуу тохёолдоно.

Гадна, тус магазинда эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд хомор байдаг. Продавец Дагбаева ажалшадые шухала хэрэгтэй эд бараагаар ба эдеэ хоолой зүйлнүүдээр саг соонь хангаха гэжэ оролдоногүй.

Эдэ баримтанууд тухай Красно-партизанска сельпогой правлени мэдэжэ байгаад ямаршье хэмжээ абанагүй.

Б. Бальжинимаев.

Почто зөөлгэ таһалдана

Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» гэжэ томодхогдоһон колхоз гурбан бригадатай юм. Эдэ бригадануудай ажалшадта газетэ, журналнуудые саг соонь хүргэхын тула бригада бүхэндэ тусхай почтальон томилогдоһон байгаа. Теэд, почтальонуудта ямаршье эрилтын хэгдэдэггүй дээрэһээ почто зөөлгэ таһалдана.

Таряанажалай № 1 ба № 3 бригадануудта газетэ, журналнууд, почтово корреспонденци ехэ хожомдуулагдажа хүргэгдэнэ. № 1 бригадын почтальон Гомбо Будаев муугаар хүдэлмэрилнэ, 10—18 хоножо почто асарна. Бригадын ажалшад мүнөө почто хэнэй шэрэдэгые мэдэхээ болишонхой.

№ 3 бригадын ажалшад захиһан газетэнүүдээ үнинэйшье абанагүй. Почтальон Бадма Цыбиков почто ехэ удааруулна, саг соонь зөөнэгүй Тэрэ хадаа почто шэрэхын тула колхозой нэгэ мори бараад байна. Теэд почтодо ошонгүй, тэрэ морёорос дуратай тээшээ ябашадаг заншалтай. Колхозой правлени почтальонуудай ажалда хиналта табиха, почто зөөлгые гуримшуулха талаар хэмжээ абаха ёһотой.

А. Цыбикмитов.

Муугаар хүдэлмэрилдэг пекарни

Хэжэнгын аймцентртэ томохон пекарни бии юм. Тус пекарниин хүдэлмэрилэгшэд эндэхи хүдэлмэришэд болон албахаагшадые хилээмээр, бусад зүйлнүүдээр хангаха уялгаяа муугаар дүүргэнэ; энэ пекарни шанар муутай, түүхэй хилээмэ барина. Гансахан хальһаниинь болоһон гү, али заримдаа дүрэшэһэн аад, зосоогоо түүхэй байдаг.

Аймпотребсоюзай правлени пекарниин хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээ абанагүй.

Б. Цыдыпов.

Селькорнуудай бэшэгүүдээр хэмжээ абтаба

Дунда-Худанай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо малажалые саашадань хүгжөөлгэдэ ёһотой анхарал хандуулагданагүй, хониной товарна фермэдэ эмхи гуримгүй, хонидые харууһалга муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тиимэһээ олон хонид шонодо бариглаа. Теэд колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыпылов, ОТФ-е даагша нүхэр Куприянов гэгшэд зэмэтэй хүниие тодорхойлоогүй, гарзалагдаһан хонидой тоо толгойе хүсээлгэхэ тушаа һанаагаа табинагүй гэжэ Хэжэнгын аймагһаа манай селькор бэшэһэн байгаа.

Заагдаһан баримтануудые шалгажа үзөөд зохихо хэмжээ абахынь тула тус бэшэг Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэдкомдо эльгээгдээ һэн.

Бэшэг соо дурсагдаһан баримтанууд булта зүб байба. Колхозые хайша хэрэгээр хүтэлбэрилһэнэйнгөө, малажалые хүгжөөлгэдэ ёһо тэдыгээр хандаһанайнгаа түлөө Цыпылов колхозой түрүүлэгшын уялгаһаа сүлөөлэгдөөд, ОТФ-е даагша Куприянов мүн хүдэлмэриһөө гаргагдаад, тэдэнэй хэрэг мүрдэлгын органуудта үгтэбэ. Энээн тухай манай редакцида Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Холбоев мэдээсэбэ.

* * *

Яруунын аймагһаа манай селькорой бэшэһэнэй ёһоор, аймсоведэй гүйсэдкомой культурын таһагай киномеханик Денисенко хүдэлмэридөө харюусалгагүйгөөр хандадаг, ажалшадта кино муугаар харуулдаг, ходо архидадаг байгаа.

Манай редакцида Яруунын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Филипповэй мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо заагдаһан баримтанууд шалгалтаар булта тодорбо. Хүдэлмэридөө муугаар хандадаг, хүдэлмэриин журам сахидаггүй байһан дээрэһээ киномеханик Денисенко хүдэлмэриһөө гаргагдаа.

АГИТАТОРТА ТУҺАЛАМЖА

ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ХҮДЭЛӨӨНЭЙ БАТА НЭГЭДЭЛ БЭХИЖЭНЭ

ВФП—ПРОФСОЮЗУУДАЙ ДАЙШАЛХЫ ОРГАНИЗАЦИ МҮН

Ажалшадай уласхоорондын агуу ехэ уулзалга болоһон профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгресс Австриин столица — Венэдэ октябриин 10-һаа 21 хүрэтэр болоһон байна. Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин (ВФП) үүсхэлээр тус конгресс зарлагдаа һэн.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн эмхигүй байһан юм. Ажалшадай интересүүдтэ урбагшад — баруунай социалистнууд тиихэдэ байһан профсоюзуудай уласхоорондын «нэгэдэлые» толгойлдог һэн. Элдэб оронуудай хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бата нэгэдэл тогтоохо талада тэдэнэр али болохоор ушаруулдаг байгаа. Профсоюзууд энэ нэгэдэлдэ СССР-эй профсоюзууд, Азиин, Латинска Америкын, Африкын болон бусад оронуудай олон миллион ажалшад оролсоогүй байһан юм. Дайнай эхилхэдэ энэ организаци хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ оройдоошье нүлөөлжэ шадахаяа болёод үнэндөө тараһан байха юм.

Фашизмын бута сохигдон саа советскэ профсоюзууд профсоюзуудай бүхэдэлхэйн үнэхөөр дайшалхы организаци байгуулха үүсхэл гаргаһан байна. Американска болон английска профсоюзна хархис этэгээдүүдэй эсэргүүсэлтын болобошье, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци 1945 оной намар Парижда байгуулагдаа бэлэй. ВФП-е байгуулга уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэтэ илалта болобо.

Ажалшадай экономическа болон социальна интересүүдые, тэдэнэй демократическа эрхэ сүлөөе хамгаалха, фашизм болон дайнда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ гээшэ ВФП-гэй шухала зорилго болоно гэжэ соносхогдоо һэн.

Ажалшадай уласхоорондын энэ нэгэдэлые эбдэн һалгаахын тула американо-английска империалистнууд нилээд ехээр оролдоһон байха юм. Өөһэдынгөө хүлһэнэй агентнуудаар—тиихэдэ ВФП-дэ ородог байһан американска үйлэдбэриин профсоюзуудай конгрессэй ба Британска тред-юнионуудай конгрессэй толгойлогшонороор дамжуулан, монополистнууд боогоолшолгын «Маршаллай түсэб» ВФП-гэй дэмжэхые баадхан, тэрэниие американо-английска империализмын үгэ дууламгай зэбсэг болгохо гэжэ һэдэһэн юм.

Эдэ урбалгын хүсэл эрмэлзэлгыень ВФП-гэй дайшалхы хүтэлбэриин элишэлхэдэ, американска ба английска профсоюзна хархис ажал-ябуулагшад профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин ажал-ябуулгые «саг зуура» зогсоохые эрибэ. Гэбэшье, тэдэнэй ябуулганууд буруутаһан юм. Тиихэдэнь монополинуудай приказнигууд ВФП-һээ гараабди гэжэ мэдүүлһэн байгаа. Тиин 1949 ондо тэдэнэр «Сүлөөтэ профсоюзуудай уласхоорондын конфедераци» гэжэ өөһэдынгөө хахаран бутаргал үүдхэхэ организаци байгуулба. Энэ организаци американска монополинуудай дура хүсэлые үгэ дууламгайгаар дүүргэгшэнь болоһон байна.

ВФП-е тойруулан өөһэдынгөө зэргые улам нигтаар жагсаажа, бүхы дэлхэйн ажалшад хахаран бутаралга үүдхэгшэдэй ябуулгануудта харюусаба.

Профхүдэлөөнэй түүхэдэ эгээн ехэ түлөөлгэтэй конгресс болоһон профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгресс ажалшадай бата нэгэдэлэй улам бэхижэжэ байһые эли тодоор харуулаа. Венскэ конгресстэ хабаадахаяа 79 оронуудһаа ерэһэн 819 хүн хадаа элдэб организацинуудта ородог, элдэб расын, элдэб шажанда шүтэдэг, политическэ элдэб үзэл бодолтой 88.600 мянган ажалшадые түлөөлһэн байна. «Бүхы дэлхэйн ажалшадай эбдэршэгүй бата нэгэдэл!» гэһэн гол идейтэйгээр Венскэ конгрессэй бүхы хүдэлмэринь үнгэрһэн байна.

ПРОФСОЮЗУУДАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН ГУРБАДАХИ КОНГРЕССЭЙ ДЕЛЕГАДУУД ИМПЕРИАЛИЗМЫЕ ЭЛИРҮҮЛНЭ

Империалистнуудай ябуулдаг «хүйтэн дайн» ба яаралтайгаар зэбсэглэлгэ хадаа ажалшадта эсэргүү шэглүүлэгдэнэ гэжэ Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгрессэй һүүлээр болоһон событинууд харуулба. Венэдэ болоһон профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгресс дээрэ ВФП-гэй генеральна секретарь Луи Сайянай ба ВФП-гэй түрүүлэгшэ Джузеппе Ди Витторигой хэһэн элидхэлнүүд соо тэрэшэлэн делегадуудай болон айлшадай хэлэһэн үгэнүүд соо капиталистическэ дэлхэйн ажалшадай үгытэй ядуу ба эрхэ сүлөөгүй байдалай улам ургажа байһые гэршэлһэн олон баримтанууд дурсагдаһан байгаа.

Жэшээлхэдэ, 1948 онһоо 1953 он хүрэтэр ажамидаран һуухын тулада хэрэглэгдэдэг зүйлнүүдэй үнэ сэн США-да—11, Италида—17, Англида—31, Норвегидэ—35, Францида—45, Японидо—56, Австралида—77 процентээр, колониальна ба дулдыданги зарим оронуудта хэдэн дахин ургаһан байна. Бирманска болон индонезийскэ хүдэлмэришэд мүнөө абадаг салин хүлһөөрөө дайнай урда тээ худалдан абадаг юумынгээ хахадыешье худалдан абажа шадахагүй байна. Индидэ бодото салин хүлһэн һүүлэй жэлнүүдтэ 30—60 процентээр хорооггдобо.

Капиталистическэ оронуудай эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй адли ажал хэһэнэйнгээ түлөө тэдээнһээ бага салин хүлһэ абадаг юм. Италида, Англида, Швецидэ эхэнэрнүүдэй салин хүлһэн эрэшүүлэйхидэ орходоо гурбанай нэгэ хубяар бага, тиихэдэ Баруун Германида ба Швейцарида—40 процентээр бага байна.

Хара шарайтай хүдэлмэришэдэй байдал бүришье муу юм. Жэшээлхэдэ, Кенидэ негрнүүд сагаан шарайтанда орходоо 50 дахин бага салин хүлһэ абана. Тэдэнэй салин хүлһэн хара хилээмэ ба ууха уһа худалдажа абахадань арайхан гэжэ хүрэдэг юм.

Тиихэ зуура, капиталистическэ бүхы оронууд дотор ажалшадта налог бүри ехээр ашагдана. Тэрэнь 1937—1938 онуудайхида орходоо США-да 12 дахин, Францида—2,6 дахин, Англида—2 дахин гэхэ мэтээр нэмэһэн байна. Ажалшадай үгырэн хооһоролгын ургахын хажуугаар, тэдэниие мүлжэлгэ улам шангадана. Тэдэнэр улам муугаар эдеэлнэ, бүри ехээр хүдэлмэрилхэ баатай болоно. Энэнь үйлэдбэри дээрэ гэнтын аюулнуудай гараха ушарнуудые олошоруулна. 1949 онһоо хойшо шахта соо болоһон тэһэрэлгэнүүдһээ боложо, капиталистическэ оронуудта 50 мянга үлүүтэй хүдэлмэришэд үхэһэн байха юм. Гэнтын аюулһаа боложо Францида час бүридэ нэгэ хүдэлмэришэн үхэдэг, 4 хүдэлмэришэн хүндөөр гэмтэдэг, 1000 хүдэлмэришэн ажал хэжэ шадахаяа болидог юм.

Ажалшадай дунда үбшэн зоболон улам үргэнөөр дэлгэрнэ. Британска Гвианада 10 хүдэлмэришэн бүриин 8-ниинь үбшэлнэ. Чилидэ бүхы үхибүүдэй хахадынь туберкулёз үбшэнтэй байна. Ажалшадта медицинскэ туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Золотой Берегын (Африка) территори дээрэ 200 мянган хүн зондо нэгэ врач хүртэнэ. 2,5 миллион хүн зонтой Нигер гэжэ французска колонидо оройдоо 2 больница бии юм.

Хүдэлмэригүйдэлгэ капиталистическэ оронуудай ажалшадта тон ехэ аюул тохёолдуулна. Тусхай мэдээнэй ёһоор, Баруун Европын 12 оронуудта 1949 онһоо эхилээд энэ жэлэй апрель хүрэтэр огто хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 45 процентээр олошорбо. Аргентинэдэ хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 10 дахин нэмэһэн байна. Огто хүдэлмэригүй ба заримдаа хүдэлмэрилдэг хүнүүдэй тоо мүнөө Индидэ 50 миллион хүн, Индонезидэ 15 миллион хүн болоо.

Жиирэй ажалшадай ядаран зобожо байхада, капиталистнууд ашаг олзо угаа ехээр абадаг байна. США-гэй финансова үсөөхэн тоото томо зонхилогшодой жэлэй олзонь Зүүн-Урда Азиин 600 миллион хүн зоной жэлэй доходһоо үлүү байһан ушар энээниие элеэр гэршэлнэ.

АЖАЛШАДАЙ НЭГЭДЭМЭЛ ФРОНТ УЛАМ ҮРГЭДЭН БЭХИЖЭНЭ

Капиталистическэ оронууд дотор хүдэлмэришэдтэ эсэргүү шэглүүлэгдэһэн хуулинуудые гаргадаг, хүдэлмэришэдэй организацинуудые хориммжолдог, хэблэлэй ба суглаануудай сүлөө дарадаг тухай конгрессэй делегадууд хөөрэбэ. Хүдэлмэришэдэй прогрессивнэ ажал-ябуулагшадые арестовалдаг, түрмэдэ хаадаг, буудан аладаг байха юм. Малайда, Кенидэ, Египедтэ, Туниста, Мароккодо, Британска Гвианада ба Филиппинэдэ ажалшадта эсэргүү сэрэгүүдые хэрэглэдэг байна.

Ажалшад монополинуудай добтолгодо бүри шангаар эсэргүүсэн тэмсэжэ, террор болон хашалта мүрдэлгэдэ харюусана. Капиталистическэ ба колониальна оронуудта забастовкын хүдэлөөн үзэгдөөгүй ехэ далайсатайгаар боложо байна.

Энэ оной август һарын гурбан недели соо бүхы Франци дотор забастовко үргэнөөр боложо, тэдээндэ 4 миллион хүдэлмэришэд ба албахаагшад хабаадаба. Италида болоһон бүгэдэниитын забастовкодо табан миллион хүн хабаадаа. Иранда үнгэрэгшэ жэлдэ хоёр зуу үлүүтэй забастовко болобо. Үзэгдөөгүй ехэ хүсэтэй забастовконууд Индидэ, Японидо, Испанида, Мароккодо, Туниста, мүн бусад оронуудта болоһон байна. Тафта — Хартлиин хуулиин ёһоор, забастовкын тэмсэлэй хоригдоһон США-да забастовконуудай тоо 1948 онойхитой сасуулхада нэгэ хахад дахин, забастовкодо хабаадагшадай тоо —80 процентээр ургаба.

Забастовкын тэмсэлдэ, тэрэшэлэн олон тоото митингнүүд, суглаанууд болон демонстрацинуудта хабаадажа, ажалшад болбол өөһэдынгөө экономическа болон социальна байдал һайжаруулхые эридэг, национальна болон колониальна дарлалтада эсэргүүсэдэг юм. Тэдэнэр социализмын лагериин оронуудта эсэргүү шэглүүлэгдэһэн «хүйтэн дайе» болиулха, Зүүн ба

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

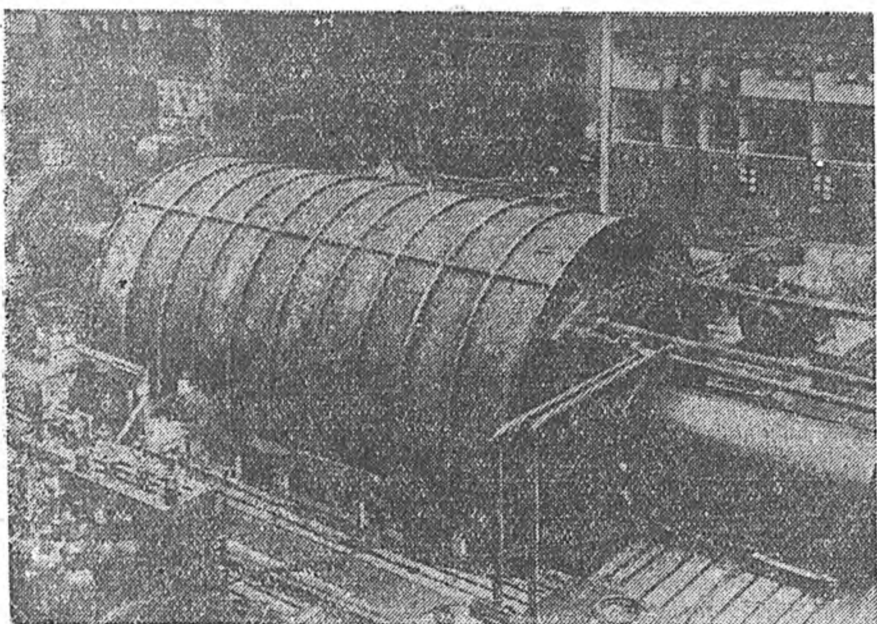

Чехословацка республика. Прагадахи «Сталинград» гэжэ национальна предприяти водородоор хүргэгдэдэг угаа томо турбоальтернатор хэжэ дүүргэбэ. Энэ хадаа чехословацка эгээн томо электростанцинуудай нэгэндэ эльгээгдэхэ юм. Турбоальтернатор дунда зэргын электростанциин гаргадаг электроэнергиин зэргэ энерги үгэхэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сталинград» заводой бүтээhэн түрүүшын турбоальтернатор. Чехословацка телеграфна агентствын фото.

Ажалшадай эрилтэ хангахын тулада

БУХАРЕСТ, ноябриин 19. (ТАСС). Румынида арадай засагай тогтон байhан жэлнүүдтэ үргэн хэрэглэлэй металлическа товарнуудые үйлэдбэрилгэ ехээр хүгжэбэ.

1948 онойхитой сасуулхада, эдэ товарнуудые үйлэдбэрилгэ 3,5 дахиhаа үлүүгээр ургаба. Шаажан түйлгэhэн хүнгэн саган, шэрэм амhарта, газоба плитанууд ба бусад зүйлнүүдые олоор бүтээн гаргадаг болобо.

Гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй ажалые хүнгэдхэдэг, мүн нийтын эдеэ хоолой талаар хүдэлмэрые механизацилагда туhалдаг машинануудые хэжэ гаргаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Хартаабха сэбэрлэхэ, электрическэ ба гараар хүдэлгэгдэдэг машинануудые үйлэдбэрилгэ 1952 онойхитой сасуулхада энэ жэлдэ 6,5 дахин ехэ болобо. Олохон предприятинууд хубсаhа угааха машинануудые, электрическэ утюгуудые, амhарта угааха, эвоошь хэршэхэ ба бусад машинануудые олоорь гаргадаг боло.

Ажалшадай ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангаха зорилгоор металлургическа ба машина бүтээлгын промышленностиин министерство үргэн хэрэглэлэй металлическа товарнуудые ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха, тэдэнэй ассортиментые үргэдхэхэ ба өөрынь үнэые хямдаруулха ябадалда шэглүүлэгдэhэн хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаба.

Болгарида арадай hуралсалай хүгжэлтэ

СОФИ, ноябриин 19. (ТАСС). Болгарска коммунистическэ парти ба арадай правительство ажалшадай hуралсалда ехэ анхарал хандуулна. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхахын түлөө тэмсэл амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Арадай засагай жэлнүүдтэ 500 мянга шахуу хүн уншажа, бэшэжэ hураба. Мүнөө Болгарида hургуулигүй нэгшье тосхон байхагүй. Орониие фашизмhаа сүлөөлhэн сагhаа хойшо hургуулиин шэнэ 750 байшан баригдаба. Энэ жэлдэ 120 hургуули баригдажа байна.

Хүдөөгэй наймаанай ба ремесленнэ училищинуудай тоо нилээд олошорбо. Мүнөө ажалай резервүүдэй училищинуудта 6 мянга гаран хүн hуралсана. Элдэб олон техникумүүдтэ 58 мянга гаран хүбүүд, басагад hуралсана. Дээдэ hургуулинуудай тоо 4 дахин олошоро.

Венгридэ гэр байрын барилга хэгдэнэ

БУДАПЕШТ, ноябриин 19. (ТАСС). Венгриин правительство хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай байха гэр байра барилгын үргэн программа бэелүүлнэ.

1953 оной гурбадахи кварталда Будапештын ажалшад болбосон гоё 400 шэнэ байра абаа. Сталинварошта мүн тэды шэнэхэн гэр байра баригдаба. Оронной промышленна центрнүүдтэ олон шэнэ байшангууд баригдаба.

1953 ондо бүхы дээрээ 23 мянган квартира, 1954 ондо — 40 мянган квартира баригдаха байна.

Польшын ба ГДР-эй хоорондохи культурна хани харилсаан

ВАРШАВА, ноябриин 19. (ТАСС). Хоёр ороной хоорондохи культурна хани харилсаанай түсэб тушаа польско-германска хэлсээнүүд hүүлшын үдэрнүүдтэ Варшавада болоо байна. Хоёр ороной хоорондохи культурна хани харилсаанай түсэб ноябриин 16-да баталагдаба.

Ноябриин 16-да ГДР-эй делегаци энэ орондоо бусаhан байна.

ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ХҮДЭЛӨӨНЭЙ БАТА НЭГЭДЭЛ БЭХИЖЭНЭ

(Түгэсхэлынь)

Баруун зүгэй оронуудай хоорондо өөрмаална экономическа харилсаануудые тогтоохо гэжэ эрид шангаар эринэ. Бусад хүн зонтой хүдэлмэришэн ангиин хамтарhан нэгэдэмэл фронт тэмсэл соо урган гарна. Нэгэдэмэл фронтоор тэмсэхэ бүхэдөө ажалшад илалта туйлагдаг байна.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгресс хадаа ВФП-гэй ажал-ябуулгые hаатуулха ба тэрэниие усадхаха гэhэн зорилготой реакциин уласхоорондын үргэн ехэ загворой бүримүhэн буруу hүрэhэниие харуулаа. Хахаран бутаргагшадта эсэргүү тэмсэл соо ВФП бэхижэhэн ба хатуужаhан байна. Тэрэ хадаа мүнөөнэйхидэл адли иимэ бата бэхи хэзээдэшье байгаагүй юм. ВФП бүхэдэлхэйн профсоюзна хүдэлөөнэй бүхы түүхэ соо дэлхэйн эмхи түгэлдэр хүдэлмэришэдэй диилэнхи олонхиие өөрынгөө зэргэдэ анха түрүүшынхеэ иимэ нигтаар жагсааба.

«Энэ хадаа профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин ажал-ябуулгын шухала дүнгүүдэй нэгэн, хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ тэрэнэй туйлаhан габьяа мүн болоно»,—гэжэ советскэ делегациин толгойлогшо Н. М. Шверник конгресс дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгресс хадаа хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ шухала событи болобо. Бүхы дэлхэйн ажалшадта конгрессэй хандаhан Манифест соо уласхоорондын бата нэгэдэлые hэр-хэ зорилго онсо хүсэтэйгөөр тэмдэглэгдэжэ байна. Нэгэдэмэл ябуулга хэдэг болохыень уряалжа конгресс хадаа ВФП-дэ ородоггүй профсоюзна бүхы организацинуудта, профсоюзуудай бүхы гэшүүдтэ Нээмэл бэшэгээр хандаhан байха юм. Фашизмые hэргээхэ ба Баруун Германиие милитаризацилха ябадал тохёолдуулхагүй гэhэн уряалтайгаар, Европын бүхы ажалшадта конгресс тэрэшэлэн хандаба. Экономическа ба социальна hалбаран бадаралгын түлөө тэмсэл тухай, колониальна ба хахад колониальна оронуудтахи профсоюзна хүдэлөөнэй хүгжэлтэ тухай конгрессэй шиидхэбэринүүд конгресстэ хабаадагшадай нэгэн hаналаар баталан абаhан бусад документнүүд соо нэгэдэлэй түлөө, ажамидаралай хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө, эб найрамдалай түлөө ажалшадай тэмсэлэй шэнэ шатын тодо программа хараалагдана.

Демократиин ба социализмын лагериин сүлөөтэ арадуудай алдарта илалтанууд энэ тэмсэлдэнь зоригжуулагша жэшээ болоно. «Бидэнэр, дарлалта доро байгшад Советскэ Союзай амжалтануудые, Хитад ороной ба арадай демократиин оронуудай иимэ богонихон саг соо туйлаhан амжалтануудые ехэ омогтойгоор ба баяртайгаар харанабди. Тэдэнэр саашадаа тэмсэхэ эрэлхэг зориг ба дура хүсые манда түрүүлнэ» гэжэ Британска Гвианын ажалшадай түлөөлэгшэд конгресс дээрэ мэдүүлбэ.

В. ГРИГОРОВИЧ.

Паньмыньчжоньдохи зүблөөн дээрэ

ПЕКИН, ноябриин 18. (ТАСС). Ноябриин 17-до Кэсонhоо Синьхуа агентствын корреспондентын эльгээhэн мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Политическэ конференциин состав ба тэрээниие зарлаха газар тухай асуудалые, мүн конференци зарлаха үдэр тухай асуудалые тус тустань зүбшэн хэлсэхын тула байгуулагдаhан хоёр подкомитет ноябриин 17-до хүдэлмэрилжэ эхилбэ.

Политическэ конференциин состав ба тэрэниие зарлаха газар тухай асуудалые зүбшэн хэлсэжэ байгаа подкомитедэй заседани дээрэ үгэ хэлэhэн Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын түлөөлэгшэ Ки Сук Бок хадаа политическэ конференциин формо ба состав тушаа корейско-хитадай талын тодорхой дурадхал оруулба. «19 үдэрэй туршада хөөрэлдөө хэhэнэй hүүлээр, —гэжэ Ки Сук Бок мэдүүлбэ,—хоёр тала хөөрэлдөөнэй зүблэхэ зүйл ба процедура тушаа хэлсээ туйлаба.

Мүнөө тэдэнэр политическэ конференциин состав ба тэрэниие зарлаха газар тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ эхилээ. Конференциин формо болон состав тухай, тэрээндэ нейтральна гүрэнүүдэй хабаадалга тухай асуудалай ёhотойгоор шиидхэгдэхын тулада, бидэнэр иимэ дурадхал оруулнабди:

1. Политическэ конференци тэгшэ эрхын үндэhөөр хэгдэхэ хоёр талын конференци болохо юм. Тала бүхэн хадаа конференци дээрэ тэрэниие ямар оронуудай түлөөлхые шиидхэхэ ба энээн тухай нүгөө талада мэдээсэхэ ёhотой.

2. Хоёр талын нэгэн hаналаар зүбшөөhэнэй hүүлээр лэ политическэ конференци дээрэ бүхы шиидхэбэринүүд абтаха байна.

3. Гэбэшье, политическэ конференциие hаадгүйгөөр үнгэргэхын тула хамаата нейтральна табан гүрэн — Советскэ Союз, Инди, Индонези, Пакистан ба Бирма тэрээндэ хабаадаха ёhотой.

Дээрэ заагдаhан дурадхалай үндэhөөр, хоёр талые түлөөлhэн оронууд ба нейтральна табан гүрэнүүд Корея тушаа политическэ конференцидэ хабаадаха ёhотой».

Нейтральна гүрэнүүдэй хабаадалгатайгаар тэгшэ эрхын үндэhөөр хэгдэхэ политическэ конференци хоёр талын конференци байха ушарhаа, энэ конференциин зарлагдаха газарынь Паньмыньчжонь байбал зохихо гэжэ Ки Сук Бок зааба.

Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгшэ Хуан Хуа хадаа Ки Сук Бок гэгшын табиhан дурадхалые бүрин зүбшөөhэн тухайгаа мэдүүлбэ. Хоёр талаhаа гадна, хамаата нейтральна гүрэнүүд политическэ конференцидэ хабаадаха ёhотой, политическэ конференци тэгшэ эрхын үндэhэ hуури дээрэ үнгэргэгдэдэг конференци болохо ёhотой, ушарынь энэ хадаа өөhэдынгөө hайн нүлөө нейтральна гүрэнүүдэй үзүүлхэ эгээн зохистой арга мүн гэhэн hаналые корейско-хитадай тала хэлбэришэгүйгөөр баримтална гэжэ Хуан Хуа тэмдэглэбэ. Тиихэ зуура, политическэ конференци хадаа тэгшэ эрхын үндэhэ hуури дээрэ хэгдэхэ хоёр талын конференциин удхатай хэбээрээ байха, тайлбарилан хэлэхэдэ, политическэ конференци дээрэ абтаhан бүхы шиидхэбэринүүд хүсэндөө орохынгоо урда тээ дайлалдагша хоёр талын зүгhөө нэгэн hаналаар hайшаагдаха ёhотой гэжэ корейско-хитадай тала тооложо.

Тэгшэ эрхын үндэhөөр политическэ конференци хэхэсэ нүгөө талын арсаhаниие хараадаа абажа, корейско-хитадай тала хадаа тус конференци тэгшэ эрхын үндэhөөр хэгдэхэ хоёр талын конференци болохо гэжэ дурадхана. Гэбэшье, иимэ конференци хадаа конференцидэ хамаата нейтральна гүрэнүүдэй хабаадалгые ямаршье ушарта болюулхагүй байна. Харин, иимэ конференциие зүбшөөhэнэй шалтагаанаар, конференциин хүдэлмэридэ hайн нүлөөгөө үзүүлхэ гурбадахи талын хабаадалга шухала байна.

Советскэ Союз нейтральна гүрэн байхаhаа гадна, корейскэ асуудалые эбэй ёhоор шиидхэхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ, энэ хэрэгтэ ехэ оролдолго гаргана гэжэ Хуан Хуа хэлэбэ. Тиимэhээ Советскэ Союз хоёр талын зүбшөөлтэйгөөр политическэ конференцидэ хабаадаха ёhотой. Азиин хамаата нейтральна бусад гүрэнүүд тухай хэлэхэ болоо hаа, тэдэнэй амгалан байдалда Корейдэхи дайнай сэхэ аюул тохёолдуулhанhаа гадна, тэдэ оронууд эблэрэлгэ туйлахын тула ехэ хүсэлэлгэ гаргаhан байна. Тиимэhээ политическэ конференцидэ Азиин хамаата гүрэнүүдэй хабаадалгын hайн нүлөө үзүүлхэ байhаниинь лабтай. Тэдэ гүрэнүүдэй хабаадалгые нүгөө талын буруушааhан ябадал Азиин бүхы арадууд ба оронуудые доромжолhон хэрэг болоно.

Тэрэнэй hүүлээр үгэ хэлэhэн американска талын түлөөлэгшэ Артур Дин политическэ конференцидэ нейтральна гүрэнүүдэй хабаадалгые буруушаажа үргэлжэлөө. Политическэ конференциин зарлагдаhанай hүүлээр, зүбшэн хэлсэлтын тодорхой шата туйлаад байхадань, нейтральна гүрэнүүд тус конференцидэ уригдаха гэhэн дурадхалые Артур Дин харюусалгагүйгөөр табиба. Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын түлөөлэгшэ энэ дурадхалыень буруушаагаа. Энэ дурадхал хадаа политическэ конференцидэ нейтральна гүрэнүүдэй хабаадалгые американска талын буруушааhан ябадал далдалха гансахан арга гээшэ гэжэ тэрэ зааба.

Политическэ конференци зарлаха үдэр тухай асуудалаар подкомитедэй заседани дээрэ корейско-хитадай тала хадаа политическэ конференциие энэ оной декабрь hарада зарлаха тухай шиидхэбэри даб дээрэ абахые дурадхаба. Декабрь hарын имагта ямар үдэртэнь политическэ конференци зарлагдаха ёhотойб гэhэн асуудал ямаршье удхашанаргүй юм, ушарынь зүблэхэ зүйлэй ямаршье пункт тушаа шиидхэбэри абалга зүблэхэ зүйлэй бүхы бусад пунктнуудай шиидхэгдэхэ хүрэтэр хойшолуулагдаха байна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Политическэ конференци hаяар зарлагдаха тухай гү, али үгы байhан тухай асуудалые шиидхэлгэ зүблэхэ зүйлэй 5 пункт тушаа хэлсээ түргөөр туйлагдаhан ябадалhаа дулдыдаха байна. Конференци зарлаха үдэр тухай шиидхэбэри мүнөө абахань ямаршье удхагүй байха болоно. Тиимэhээ, корейско-хитадай тала политическэ конференциие декабрь hарада зарлаха тухай даб дээрэхи шиидхэбэри гаргахые дурадхаба. Политическэ конференциин состав ба тэрэниие зарлаха газар тухай асуудалнууд тушаа хэлсээ туйлаха аргатай болоhон ушарта, конференци зарлаха тодорхой үдэр тогтоогдохо ёhотой юм.

Конференци зарлаха үдэрые декабриин тэнгээр дары тогтоохо гэжэ нүгөө тала эрибэ.

ПЕКИН, ноябриин 19. (ТАСС). Кэсонhоо Синьхуа агентствын корреспондентын дамжуулhанай ёhоор, политическэ конференциин асуудалнууд тушаа хоёр талын зүблөөндэ хабаадагша корейско-хитадай талын делегаци үсэгэлдэр иимэ коммюнике толилбо:

Политическэ конференци тухай асуудалые зүбшэн хэлсэжэ байгаа подкомитедүүдэй заседанинууд ноябриин 18-да боложо үргэлжэлөө.

Конференциин состав ба тэрэниие зарлаха газар тухай асуудал хаража байгаа подкомитедэй заседани дээрэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын түлөөлэгшэ Ки Сук Бок иигэжэ мэдүүлбэ: политическэ конференциин состав тухай асуудалаар ноябриин 17-до корейско-хитадай талын хэhэн дурадхал соо заагдаhанай ёhоор, хоёр талые түлөөлhэн оронууд ба нейтральна табан гүрэн политическэ конференцидэ хабаадагшадынь болохо ёhотой.

Политическэ конференци хэхые хүсэhэн хоёр талын оронуудай уялганууд энэ дурадхал соо тодорхойгоор хэлэгдэнэ, тиихэ зуура, энэ дурадхал политическэ конференцидэ hайн нүлөөгөө үзүүлхэ арга боломжые хамаата нейтральна оронуудта үгэнэ гэжэ Ки Сук Бок мэдүүлбэ. Тиимэhээ, энэ тон зүб дурадхалые буруушааха шалтагаан нүгөө талада байхагүй.

Политическэ конференци дээрэ корейскэ асуудалай шиидхэгдэhэнэй hүүлээр гү, али «тогтоогдоhон саг соо» гол шухала асуудалнуудые конференциин зүбшэн хэлсэhэнэй hүүлээр лэ, политическэ конференцидэ нейтральна гүрэнүүдэй хабаадалга тухай асуудал «харагдажа» болохо юм гэжэ үсэгэлдэр нүгөө талын табиhан хоёр пункттай дурадхал соо хэлэгдэнэ. Энэ хадаа корейскэ асуудалые эбэй ёhоор хоёр талатай хамтадаа шиидхэхэ зорилгоор политическэ конференцидэ хамаата нейтральна оронуудай хабаадаха эрхые хаhахаhаа гадна, конференцидэ эдэ оронуудай үзүүлхэ hайн нүлөөнhөө арсана гэжэ Ки Сук Бок зааба. Тиимэhээ нүгөө талын табиhан дурадхал политическэ конференцидэ нейтральна оронуудай хабаадалгада эрид эсэргүүсэнэ.

Корейско-хитадай тала нүгөө талын табиhан хоёр пункттай дурадхалые буруушаана, политическэ конференциин состав тушаа корейско-хитадай талын дурадхалые нүгөө талын хаража үзөөд абахыень эринэ гэжэ Ки Сук Бок түгэсхэлдөө мэдүүлбэ.

Асуудалые бусайдуулхын тулада, американска талын түлөөлэгшэ Артур Дин хадаа политическэ конференциин состав тушаа корейско-хитадай талын дурадхалтай дашарамдуулан удха багатай олон асуудалнуудые табиhан ба харюу үгэхыень корейско-хитадай талаhаа эриhэн байна. Манай дурадхал тон тодорхой юм гэжэ корейско-хитадай тала мэдүүлбэ. Гэбэшье, нүгөө талын табиhан асуудалнуудые тайлбарилхын тулада корейско-хитадай тала шухала зарим тайлбарилта үглөөдэр хэхээр бэлэн байна.

Политическэ конференци зарлаха саг тухай асуудалые зүбшэн хэлсэжэ байгаа подкомитедэй заседани дээрэ корейско-хитадай тала хадаа зүблэхэ зүйлэй нэгэдэхи пункт тушаа хэлсээнэй туйлагдаhанай hүүлээр 4 недели болоод политическэ конференци зарлаха гэжэ дурадхаба. Корейско-хитадай тала болбол энэ дурадхалые хаража үзөөд баталан абаха гэжэ нүгөө талые гуйба.

Бермудска аралнууд дээрэ болохо США-гэй, Англиин ба Франциин зүблөөн тушаа

ДЕЛИ, ноябриин 19. (ТАСС). Делиин радио иигэжэ дамжуулба: «Парижhаа мэдээсэhэнэй ёhоор, Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Бидо Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Идендэ бэшэг эльгээбэ. Бермудска конференци тухай шиидхэбэри абахадаа, Францитай зүбшэлгэ тон багаар хэбэ гэжэ тус бэшэг соогоо хэлэгдэбэ.

Парижhаа мэдээсэhэнэй ёhоор, Бермудска конференци тухай французска правительствода эгээн hүүлэй үедэ мэдээсэhэнтэй дашарамдуулан харамсалаа мэдүүлээб гэжэ Бидо кабинедэй заседани дээрэ зааба.

Бермудска конференци тухай хэблэлэй мэдээсэлнүүдhээ мэдэжэ абааб гэжэ Франциин президент Ориолиин хэлэhэнэй hүүлээр, Бидо энэ мэдүүлгэ хэhэн байна.

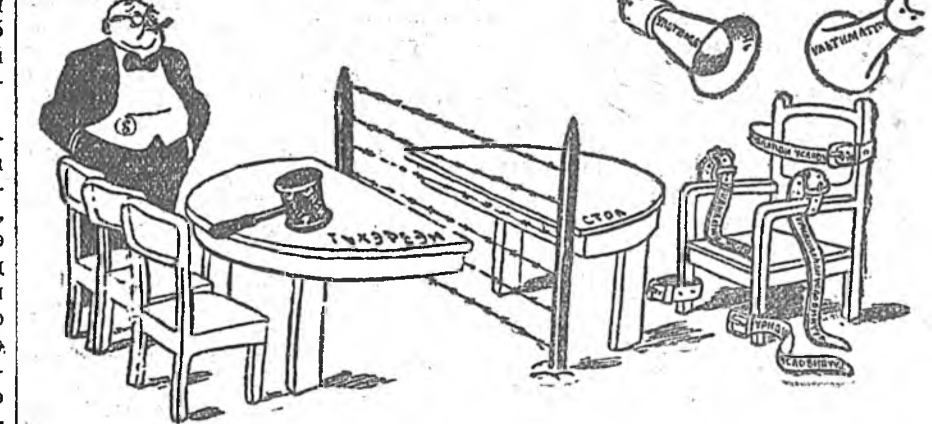

ДАЛАЙН СААДА ТЭЭХИ ПОЛИТИК: —Бидэнэр хэлсээ хэхэеэ арсанагүйбди, гэбэшье өөhэдынгөө зэмсэгээр хэхэбди.

Борис Ефимовэй зураг «Новое время» журналhаа.

ПАРИЖ, ноябриин 19. (ТАСС). Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министерство коммюнике толилоо, Бермудска аралнууд дээрэ болохоёо байгаа зүблөөндэ Франциин уригдаhан тушаа мэдээсэлнүүдэй «тодо бэшэ» байhан ябадалые тэрээн соогоо зааба гэжэ Франс Пресс агентство мэдээсэнэ.

ПАРИЖ, ноябриин 19. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, Бермудска аралнууд дээрэ зүблөө зарлаха тухай имагтал газетэнүүдhээ мэдэжэ абааб гэhэн гомодолоо Венсан Ориоль Министрнүүдэй Соведэй үсэгэлдэрэй заседани дээрэ мэдүүлбэ. Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министерство энэ зүблөөн тухай мэдээсэлые hүүлшын минутада абаа, тиихэдэ Вашингтон ба Лондон французска правительствотай уридшалан консультаци хэнгүйгөөр энэ шиидхэбэри гаргаба гэжэ Жорж Бидо Ориольдо харюусаба.

Энэ баримта хадаа «французска правительствода англичанинуудай ба американецуудай дээрэлхүүгээр хандадаг байhанай тодорхой гэршэ мүн, энэнь Ланьелине Бермудска аралнуудта дуудажа ерүүлхые Вашингтоной ба Лондоной hанаhан тухай гэршэлнэ... гэжэ «Юманите» газетэ бэшэнэ.

Американска милитаристну[...] Баруун германска авиаци[...] hэргээнэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 1[...]
(ТАСС). «Нейшн» гэжэ америка[...]
ска журнал Мильтон Фрюдман г[...]
шын статья толилбо. Баруун ге[...]
манска армиие hэргээн байгуулх[...]
тула немецкэ сэрэгэй гэмтэ[...]
США-гэй зонхилогшо нюурнууд[...]
хэрэглэхэ гэhэн оролдолго тух[...]
тус статья соонь хэлэгдэнэ. Окт[...]
риин 21-дэ д-р Мессершмит ба н[...]
мецкэ авиационно заводуудай б[...]
сад ээзд Сагаан байшанда ур[...]
лаар ерэбэ гэжэ Фридман бэшэ[...]
Фридманай хэлэhэнэй ёhоор, Ме[...]
сершмит германска агаарай-сэрэг[...]
хүсэнүүдые hэргээхэ түсэб аба[...]
ерэбэ.

Сагаан байшанда уригдажа е[...]
hэн зарим хүнүүдэй нэрэнүүд 19[...]
оной мартын 23-да толилогдо[...]
брошюра соо дурсагдана гэжэ ст[...]
тья соонь hануулагдана. Тус бр[...]
шюра соо сэрэгэй министерство[...]
даа октябриин 21-дэ Сагаан ба[...]
шангай айлшад болоhон хүнүү[...]
дундаhаа 3 хүниие, тусгаарла[...]
«д-р Мессершмит, Гельмут ба Ге[...]
хард Физелер» гэгшэдые аюул[...]
нацистнууд байhан туладань а[...]
товалха гэжэ американска арм[...]
командованида заалhан байгаа.

Немецкэ сэрэгэй гэмтэдэй СШ[...]
да ерэhэнтэй дашарамдуул[...]
США-гэй гүрэнэй секретарь Дж[...]
Фостер Даллеста ба обороны[...]
нистр Вильсондэ протестнүүд [...]
гээгдэбэ. Гэбэшье, эдэ протестн[...]
харюугүй үлэбэ. Даллес, Вил[...]
гэгшэд хоюулаан немецкэ сэр[...]
гэмтэдэй США ерэлгэдэ туhа[...]
комитедэй гэшүүдынь байhан бо[...]
ню.

Баруун германска промышлен[...]
гууд германска агаарай-сэрэгэй [...]
сэнүүдые hэргээхэ зорилгоор у[...]
да эхилhэн хэлсээ үргэлжэлүү[...]
гэжэ Фридман бэшэнэ.

Баруун Германида эгээн хүс[...]
байхаар түсэблэгдэhэн герма[...]
агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд даб д[...]
1300 самолёдуудтай, 80 мянган [...]
дадууд болон офицернүүдтэй (Фр[...]
циин агаарай-сэрэгэй хүсэнүү[...]
составта 65 мянган хүнороно) [...]
ха юм гэжэ Фридман хэлэнэ.

Гитлеровскэ армиин 4-дэхи а[...]
ционно дивизиин штабай началь[...]
байhан полковник Рихард Хе[...]
агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдые [...]
гуулха ябадал түсэблэгшэ неме[...]
бүлэгые толгойлно гэжэ ст[...]
соонь хэлэгдэнэ. Генерал Ро[...]
лиин африканска корпусой шта[...]
начальник байhан генерал [...]
Шпейдель авиационно 20 ша[...]
полк байгуулха түсэб бэлэдхэб[...]

Германска агаарай-сэрэгэй х[...]
нүүдые hэргээхэ гэhэн америка[...]
засатаархидай hэдэлгэнь жи[...]
американецуудые зэбүүрхүүлнэ[...]
жэ Фридман заана.

Индидэ американецуудa[...] ябуулгые элирүүлнэ

ДЕЛИ, ноябриин 19. (ТАС[...]
Тривандрамда (Травачкор—Ко[...]
штадай столица) хэблэгдэдэг «[...]
рала Камуди» гэжэ буржуазна [...]
зетэ болбол индийскэ парламен[...]
депутат Анни Маскерини амери[...]
ка организациин—«антикоммун[...]
тическэ фронт» гэдэгэй бузар а[...]
ябуулгые буруушаан шүүмж[...]
гэжэ мэдээсэнэ.

Энэ фронтые хүтэлбэрилhэнэ[...]
лөө 100 мянган рупий үгэхые [...]
да hая дурадхаа гэжэ Маске[...]
зэбүүрхэн хэлэбэ.

Норвегидэ советскэ[...] футболистнууд ерээд ба[...]

ОСЛО, ноябриин 19. (ТА[...]
Советскэ ба норвежскэ футбо[...]
нуудай уласхоорондын нүхэр ё[...]
уулзалга мүнөөдэр Ослодо «[...]
лет» гэжэ стадион дээрэ бо[...]
Ленинградска «Зенит» команда[...]
лицын «Швейд» ба «Спартакус[...]
жэ спортивна эрхим клубуудай[...]
лэгдэмэл командатай уулзаба.[...]
шэлэн искусственна гэрэлтэ[...]
болоhон мүрысөөн спортивна [...]
тэмсэлээр үнгэржэ, советскэ ф[...]
листнууд илаба. Тоо 6:0 болобо[...]

Редакторай орл[...]
Д. Л. ЛОБСАНО[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00683. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.